

WODA (WODA WOKÓŁ NAS)

Grupa wiekowa: 4-latki

Czas trwania projektu: 4 tygodnie

Cele ogólne projektu:

- Budowanie wiedzy o wodzie (w szczególności o stanach skupienia, zjawiskach atmosferycznych związanych z wodą i wybranych ekosystemach wodnych).
- Wzbogacanie dziecięcego słownika o pojęcia związane z wodą, jej właściwościami i pogodą.
- Rozbudzanie zainteresowania rolą wody w przyrodzie.
- Rozwijanie umiejętności obserwacji, rozpoznawania i nazywania zjawisk atmosferycznych.
- Rozwijanie umiejętności samoobsługowych w zakresie ubierania się adekwatnie do pogody.
- Kształtowanie postawy bezpieczeństwa, w szczególności zachowania się nad wodą.
- Kształtowanie postawy proekologicznej, w szczególności w aspekcie ochrony czystości wody.
- Tworzenie warunków do samodzielnego poznawania rzeczywistości przyrodniczej poprzez obserwowanie, eksperymentowanie, eksplorowanie.
- Rozwijanie języka w aspekcie komunikacyjnym.

Główne idee:

- Lód to zamrożona woda. Lód jest zimny, twardy, ale kruchy (CASUM 1).
- Woda po ogrzaniu zamienia się w parę i unosi się w powietrzu (paruje). Para wodna po ochłodzeniu skrapla się i zamienia w krople wody (CASUM 2).
- Chmury składają się z wielu małych, lekkich cząstek wody połączonych z drobinami kurzu i pyłu unoszącymi się w powietrzu (CASUM 3).
- Deszcz powstaje z połączenia małych cząsteczek wody tworzących chmury. Cząsteczki po połączeniu w krople są tak ciężkie, że spadają na ziemię jako deszcz (CASUM 4).
- Śnieg tworzą płatki śniegu (gwiazdki śniegowe). Są one zbudowane z kryształków lodu, które, spadając z chmur, łączą się ze sobą (CASUM 5).

Fakty – ciekawostki – opinie, czyli co nauczyciel powinien wiedzieć o temacie:

- Woda składa się z maleńkich cząsteczek, które są w bezustannym ruchu. Cząsteczek tych nie można zobaczyć gołym okiem.
- Krople wody mają kształt kulisty.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Jeżeli cząsteczki wody znajdują się w wysokiej temperaturze, wówczas zaczynają poruszać się pręcej i niektóre z nich (te, które znajdują się na powierzchni) odrywają się i wznoszą do góry. Tworzą niewidoczną parę wodną, która jest gazem¹.
- Im wyżej, tym cząsteczki pary wodnej napotykać na coraz niższą temperaturę powietrza i zaczynają się ochładzać, tworząc małe krople wody.
- „Kiedy woda zamienia się w parę wodną, mówimy, że paruje. Kiedy para wodna zamienia się w ciecz, czyli płyn, mówimy, że ulega skropleniu”².
- Woda w przyrodzie paruje z różnych zbiorników wodnych: oceanów, mórz, rzek, jezior, stawów, a nawet z kałuż po deszczu. Przyczynia się do tego słońce. Ogrzewa ono wodę, powodując jej parowanie. Woda paruje zawsze – nawet zimą, tylko dużo wolniej.
- Zawartość pary wodnej w powietrzu określamy jako wilgotność powietrza. Jest ona mierzona higrometrem³.
- „Warunkiem powstania chmur jest obecność mikroskopijnych pyłów kurzu lub cząstek dymu unoszących się w powietrzu. Są to jądra kondensacji, pozwalają one ochłodzonej parze wodnej przekształcić się w chmury”⁴.
- „Są trzy podstawowe typy chmur. Każdy określany jest nazwą łacińską, która opisuje postać chmury: cirrus (pierzaste), cumulus (kłębiaste) i stratus (warstwowe)”⁵. Nazwy chmur określają zarówno ich rodzaj, jak i wskazują wysokość, na której tworzą się i przemieszczają.
- Nimbostratusy to chmury deszczowe. Cumulonimbusy to chmury burzowe, które przynoszą ulewne deszcze, błyskawice, czasem grad⁶.
- „Zachmurzenie – powstaje w wyniku skraplania się pary wodnej zawartej w powietrzu i określa stopień pokrycia nieba chmurami”⁷.
- Kropelki wody z drobinami pyłu i kurzu tworzące chmury łączą się ze sobą, rosną, aż stają się tak duże i ciężkie, że nie są w stanie utrzymać się w powietrzu i spadają na ziemię w postaci kropel deszczu.
- Wysoko w powietrzu, gdzie jest bardzo zimno, para wodna nie może się skroplić. Zamiast tego zamarza, tworząc kryształki lodu.
- Zimą, gdy jest zimno, kryształki lodu spadają, łącząc się ze sobą, i tworzą płatki śniegowe. Są to drobne, małe gwiazdki. Wśród ogromnej ich liczby trudno znaleźć dwie jednakowe. Chociaż każda gwiazdka jest inna, wszystkie mają po sześć ramion.
- 22 marca obchodzony jest Światowy Dzień Wody⁸.

¹ S. Elbanowska, *Jak zadziwić przedszkolaka tym, co świeci, pływa, lata. Jesień*, Wydawnictwo Medium, Konstancin-Jeziorna 1993, s. 20.

² Ibidem, s. 21.

³ <<http://wiki.wolnepodreczniki.pl/Geografia:Gimnazjum/Klimat>> [dostęp: 1.07.2013].

⁴ J. Woodward, *Obserwuj i poznaję. Pogoda*, tłum. Ż. Antosiewicz, Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa 2009, s. 30.

⁵ Ibidem, s. 33.

⁶ Ibidem, s. 34.

⁷ <<http://wiki.wolnepodreczniki.pl/Geografia:Gimnazjum/Klimat>> [dostęp 1.07.2013].

⁸ 2013: Międzynarodowy Rok Współpracy w Dziedzinie Wody, <<http://www.unwater.org/water-cooperation-2013/en/>> [dostęp 1.07.2013].

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Propozycje aranżacji przestrzeni:

W pierwszym tygodniu projektu sala przedszkolna jest aranżowana wraz z podejmowanymi przez dzieci kolejnymi aktywnościami. W jednym z kącików pojawią się trzy puste walizki z przyklejonymi symbolami: kropla deszczu, słońce, płatek śniegu. Są to miejsca, do których w trakcie projektu dzieci będą odkładać elementy strojów odpowiadających wybranym warunkom pogodowym. Pojawi się również stół/regał, na którym umieszczana będzie wszelkiego rodzaju literatura oraz inne pomoce nawiązujące do projektu. Na ścianie zawiesznie sieć rybacka, do której dzieci przez czas trwania projektu przyczepiać będą okazy różnych zwierząt i roślin podwodnego świata. Pojawią się również zaaranżowane przestrzenie prezentujące wybrane ekosystemy wodne. Planując wystrój sali, należy uwzględnić miejsce na mapę pogodową oraz prace plastyczne dzieci. Wykonywane w trakcie zajęć krople deszczu czy płatki śniegu można przywiązać do powieszonych pod sufitem lin. Dobrze jest, jeśli w Centrum lub obok niego powstanie stanowisko, w którym dzieci będą miały możliwość swobodnej zabawy i eksperymentowania z wodą.

Centrum Badawcze na starcie⁹:

Centrum Badawcze to wygospodarowane miejsce, np. stolik lub szafka, w którym dzieci w czasie wolnym mogą same podejmować proste aktywności lub powtarzać eksperymenty i działania wykonywane podczas zajęć. Pojawią się w nim: lupy, lornetki, wyciory, kuleczki filcowe, folia malarska, kartki papieru, farby, szmatki/mopy do wycierania podłogi. W kolejnych tygodniach trwania projektu, w zależności od rodzaju aktywności, do Centrum Badawczego zostaną dodane nowe elementy związane z projektem oraz stworzone przez dzieci w trakcie eksperymentów.

Propozycje wycieczek badawczych i wizyt ekspertów:

- wizyta eksperta – synoptyka
- wizyta eksperta – hydrologa
- wizyta eksperta – wędkarza
- wizyta eksperta – ratownika
- wycieczka nad wodę (staw, jezioro, morze, rzekę, strumień)
- wycieczka nad staw hodowlany
- wycieczka do stacji meteorologicznej lub ogródka meteorologicznego z przyrządami pomiarowymi
- wycieczka do lodziarni
- wycieczka na basen
- wycieczka na kryte lodowisko

⁹ W drugim i trzecim tygodniu w Centrum będą pojawiać się nowe przedmioty, np. po zabawie Wodna orkiestra w Centrum pojawią się butelki i naczynia, których dzieci używały.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Do poczytania dzieciom:

- różnego rodzaju literatura (np. atlasy, przewodniki) tematycznie związane z ekosystemami wodnymi
- Grzegorz Dobiecki, *Mokra zagadka*
- Teresa Rutkowska-Wojciechowska, *Lody waniliowe*
- Liliana Bardijewska, *Drobinka Śnieżynka, czyli przygody kropelki wody*, Wydawnictwo Bajka
- Susanne Berner Rotraut, *Na ulicy Czereśniowej. Wiosna*, Wydawnictwo Dwie Siostry
- Susanne Berner Rotraut, *Na ulicy Czereśniowej. Lato*, Wydawnictwo Dwie Siostry
- Susanne Berner Rotraut, *Na ulicy Czereśniowej. Jesień*, Wydawnictwo Dwie Siostry
- Susanne Berner Rotraut, *Na ulicy Czereśniowej. Zima*, Wydawnictwo Dwie Siostry
- Christiane Dorion, *Pogoda i klimat*, Wydawnictwo Debit
- Görel Kristina Näslund, *O zimie*, Wydawnictwo Zakamarki
- Ulf Stark, *Cynamon i Trusia. Wierszyki na okrągły rok*, Wydawnictwo Zakamarki
- Justyna Święcicka, *Akademia bezpiecznego dziecka. Bezpiecznie nad wodą*, Wydawnictwo Wilga
- Wojciech Widłak, *Pan Kuleczka. Kalendarz*, Wydawnictwo Media Rodzina
- Wojciech Widłak, *Pan Kuleczka. Ludzie śniegu*, Wydawnictwo Media Rodzina
- Wojciech Widłak, *Pan Kuleczka. W obłokach*, Wydawnictwo Media Rodzina
- Piotr Wrzosek, *Moja pierwsza encyklopedia mórz i oceanów*, Wydawnictwo Larousse

Inne materiały do wykorzystania podczas realizacji projektu:

- Katarzyna Kulikowska, *Zabawa w pociąg*
- Brian Crain, *Rain*
- Fryderyk Chopin, *Preludium Des-dur Op. 28 nr 15*
- Camille Saint-Saëns, *Aquarium*
- Gene Kelly, *Singing in the Rain*
- Filipinki, *Parasolki*
- Stefania Elbanowska, *Jak zadziwić przedszkolaka tym, co świeci, pływa, lata. Jesień*, Wydawnictwo Medium
- Stefania Elbanowska, *Jak zadziwić przedszkolaka tym, co świeci, pływa, lata. Zima*, Wydawnictwo Medium
- John Woodward, *Obserwuje i poznaje. Pogoda*, tłum. Żaneta Antosiewicz, Multico Oficyna Wydawnicza

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- *Atlas ryb*, <<http://atlasryb.rybowanie.pl/>> [dostęp 1.07.2013]
- Cumulus (liczne informacje na temat chmur i opadów), <<http://www.cumulus.nazwa.pl/atlas/wolken/descr3.htm>> [dostęp: 1.07.2013]
- Mamo, tato, wołę wodę! (liczne informacje, propozycje aktywności, bajki, piosenki oraz gry edukacyjne dla dzieci), <<http://wolewode.pl/dla-przedszkoli/>> [dostęp 1.07.2013].
- 2013: Międzynarodowy Rok Współpracy w Dziedzinie Wody, <<http://www.unwater.org/water-cooperation-2013/en/>> [dostęp: 1.07.2013]
- plakat – obieg wody w przyrodzie, <http://www.pwik-dabrowa.pl/swiatowy-dzien-wody.aspx> [dostęp: 1.07.2013]
- film ze zdjęciami płatków śniegu makro, http://www.youtube.com/watch?v=fboMqPLFG_A [dostęp: 1.07.2013]
- *Adibu – Misja Ziemia*, odcinek 4: *Co to jest śnieg?*
- *Adibu – Misja Ziemia*, odcinek 12: *Jak powstają chmury?*
- *Adibu – Misja Ziemia*, odcinek 14: *Co to jest deszcz?*
- *Charli i Lola*, odcinek 68: *Kiedy pada, jest nudno*
- *Ciekawski George*, odcinek 4: *Zagadka pływania*
- *Ciekawski George*, odcinek 18: *Ciekawski George ratownikiem*
- *Kropelka – przygody z wodą*
- *Magiczny autobus*, odcinek 18: *Wodny świat*
- *Rodzina Pytalskich*, odcinek 50: *Pod wodą*
- *Rodzina Pytalskich*, odcinek 10: *Wszystko zamrożone*
- *Rodzina Pytalskich*, odcinek 17: *Wielkie pranie*

➤ TYDZIEŃ 1

W pierwszym tygodniu odbywają się zajęcia wprowadzające w tematykę projektu. Mają one na celu zainteresowanie tematem, pokazanie nauczycielowi stanu wiedzy i doświadczeń oraz zasobu słownictwa dzieci.

Podczas tego tygodnia dzieci pomagają nauczycielowi dekorować salę, tworzyć Centrum Badawcze, budują kącik czytelniczy, przeglądają książki, słuchają tekstów czytanych przez nauczyciela, wykonują prace plastyczne zainspirowane tematem projektu, zapoznają się z piosenką.

W tym tygodniu pojawia się w sali beczka słów, a dzieci z pomocą nauczyciela budują siatkę pytań. Jednocześnie nauczyciel autonomicznie dokonuje wyboru pozostałych form aktywności dzieci z poniższej tabeli. Zadania w tabelach 1 i 3 zostały uporządkowane według dziesięciu modułów: język, matematyka, badanie, konstrukcje, formy plastyczne, muzyka, teatr, ruch, zdrowie, współpraca.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 1. Propozycje zabaw i zadań dla dzieci w pierwszym tygodniu projektu

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
JĘZYK, WSPÓŁPRACA	3, 14.7	<ul style="list-style-type: none"> Zadaje pytania związane z tematyką zajęć. 	<p>Tworzenie siatki pytań W centrum arkusza nauczyciel zapisuje słowo WODA, a wokół niego pytania zadawane przez dzieci (słowa, zdania oraz symbole). Pytania dotyczą tego, co interesuje dzieci i czego chciałyby się dowiedzieć o wodzie.</p>	<p>Element obowiązkowy realizowany trzeciego lub czwartego dnia trwania projektu. Obok pytania dobrze jest zapisać imię autora.</p>	<p>Arkusze szarego papieru, flamastry.</p>
JĘZYK	3	<ul style="list-style-type: none"> Używa wyrażen z beczki słów podczas wypowiedzi. 	<p>Beczka słów Nauczyciel zapisuje z dziećmi nowe dla nich wyrazy (słowa z symbolami) związane z poruszonym tematem. Dzieje się to przez cały czas trwania projektu. W ten sposób powstaje zbiór słów poszerzających słownictwo czynne i bierne dzieci.</p>	<p>Element obowiązkowy Nowe wyrazy można zapisać na kolorowych kartkach i przykleić je do beczki. Przykładowe słowa: zamrażanie, rozpuszczanie, topnienie, lodziarnia, para wodna, wrzenie, parowanie, skraplanie, śniegowa gwiazdka, prognoza pogody, opady, zachmurzenie, deszczomierz.</p>	<p>Duży arkusz szarego papieru z naszkicowaną beczką, różnokolorowe kartki, klej.</p>
JĘZYK, FORMY PLASTYCZNE	3.1, 3.2, 9.2	<ul style="list-style-type: none"> Uczestniczy w rozmowie na temat wiersza. Maluje na folii. 	<p>Wiersz Srebrna niteczka Barbary Kosowskiej Nauczyciel przygotowuje duży fragment folii i wiesz ją w sali (np. zatrzaskując w oknach) lub ogrodzie (np. owijając pomiędzy drzewami), tak aby dzieci mogły stać po obu jej stronach. Dzieci zamieniają się w deszcz, który, podobnie jak w wierszu, tworzy strugi kropeł na przygotowanych materiałach – dzieci malują palcami umoczonymi w samej wodzie poprzez: klaskanie mokrymi dłońmi, pryskanie itd. Po malowaniu wodą dzieci otrzymują gąbki, pędzle i gęste farby plakatowe i malują na folii sylwetki swoich kolegów – dziecko malujące stoi po jednej stronie folii, dziecko malowane po drugiej.</p>	<p>Należy zadbać o stabilność przymocowanej folii i ochronę ubrań przed zabrudzeniem. Dobrze jest, gdy jest kilka fragmentów folii, aby wszystkie dzieci mogły pracować wspólnie.</p>	<p>Wiersz <i>Srebrna niteczka</i> Barbary Kosowskiej, rolka folii, pędzle, gąbki, farby.</p>

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
JĘZYK	1.1, 3.1, 3.2, 14.6	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje, co przedstawia rysunek. Ustawia się w odpowiedniej kolejności. Rozwiązuje zagadkę. Podaje kilka propozycji elementów związanych z wodą. Dzieli wyrazy na sylaby. 	<p>Wiersz Mokra zagadka Grzegorza Dobieckiego</p> <p>Każde dziecko otrzymuje rysunek – symbol. Zadaniem dzieci jest opisanie, co przedstawiają ich obrazki, a następnie ustawienie się w szeregu w kolejności, w której zostają wymienione w wierszu. Nauczyciel ponownie odczytuje utwór i wraz z dziećmi rozmawia na temat jego treści. Następnie nauczyciel prosi dzieci, aby podzieliły wybrane wyrazy (prezentowane na obrazkach) na sylaby i wyklaskały ich liczbę.</p>	<p>Rysunki mogą przedstawiać: ocean, potok, rzekę, osobę płaczącą, ulewę, mżawkę, szron na zamrzniętych drzwiach, studnię, krę płynącą na rzece, powódź, czajnik, z którego wydobywa się para, kałuże, mgłę, lawinę, grad, sopel, talerz z zupą, fale, pianę, rosę oraz bałwana. W zależności od liczby dzieci niektóre rysunki mogą się powtarzać.</p>	<p>Wiersz <i>Mokra zagadka Grzegorza Dobieckiego</i>, rysunki – symbole.</p>
JĘZYK, FORMY PLASTYCZNE	3.1, 3.2, 9.2	<ul style="list-style-type: none"> Uczestniczy w rozmowie. Nazywa lody w zależności od produktu, z którego zostały wykonane. Wykonuje lody wybraną przez siebie techniką. 	<p>Lodziarnia</p> <p>Nauczyciel zadaje pytania: <i>Co wiecie o lodach? Co myślicie o lodach? Jak rozumiecie słowo „lody”?</i> Następnie nauczyciel prezentuje dzieciom rysunki z różnymi produktami spożywczymi. Zadaniem dzieci jest nazwanie tych produktów i określenie smaków lodów, jakie mogłyby być z nich wykonane, np. czekolada – lody czekoladowe. Dzieci otwierają własną lodziarnię – przygotowują obwoźne stoisko z wózka oraz lody. Lody można wykonać z: masy solnej (a smaki uzyskać, malując gałki farbami), plasteliny, modeliny. Do zrobienia posypki można wykorzystać: sypki brokat, cekiny. Jako wafelek posłużyć może: tektura falista, tektura, sztywna kartka.</p>	<p>Rozmowę o lodach można zainicjować wierszem Teresy Rutkowskiej-Wojciechowskiej <i>Lody waniłowe</i>. Można tego dnia udać się na wycieczkę/spacer do pobliskiej lodziarni i zjeść lody – jeśli wszyscy rodzice wyrażą na to zgodę. Jeśli w przedszkolu są do tego warunki, dzieci mogą wykonać prawdziwe lody. Liczne i proste przepisy znaleźć można w internecie.</p> <p>Przepis na masę solną: składniki – szklanka mąki, szklanka soli i pół szklanki wody. Można proporcjonalnie zwiększyć ilość według zapotrzebowań grupy; przygotowanie masy – mąkę wymieszać z solą i dodawać wodę (tyle, aby masa była plastyczna, ale niezbyt rzadka). Całość wygnieść, aż do otrzymania jednolitej i gładkiej masy.</p>	<p>Modelina, plastelina, masa solna, foremki, brokat, cekiny, tektury różnego typu, wózek dla lalek.</p>

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
JĘZYK, FORMY PLASTYCZNE	1.3, 9.2	<ul style="list-style-type: none"> Szuka garnków. Rysuje produkty odpowiadające rodzajowi zupy. 	<p>Poszukiwanie źródła pary</p> <p>Na terenie przedszkola zostaje rozmieszczone kilka garnków. Z każdego garnka „ulatuje para wodna” – nauczyciel umieszcza w garnku (przywiązuje do niego) jeden koniec sznurka, a drugi koniec doprowadza do sali. Zadaniem dzieci jest odnalezienie (idąc po sznurku) źródła pary. Po powrocie do sali nauczyciel z dziećmi rozmawia na temat pary wodnej – co to jest, jak powstaje, jakie ma cechy. Dzieci rysują na kartkach składniki na zupy, wydzierają je i wrzucają do garnków, np. w pierwszym: składniki na zupę pomidorową, w drugim – owocową, w trzecim – jarzynową itd.</p>	Z jednego garnka można wypuścić kilka sznurków, lecz należy zadbać, aby sznurki się ze sobą krzyżowały (nie plątały). Podczas rozmowy można wytłumaczyć dzieciom, że para wodna jest niewidoczna. To, co widać, to schłodzona para, czyli już powstałe krople wody.	Garnki różnej wielkości, długie sznurki (linki), kredki.
JĘZYK, FORMY PLASTYCZNE	9.2, 11.1	<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje symbol. Wykonuje obrazek na zadany temat. Opisuje, co przedstawia rysunek. 	<p>Jak wygląda przyroda, kiedy...</p> <p>Dzieci losują kartoniki z symbolami zjawisk atmosferycznych. Zadaniem dzieci jest narysowanie lub namalowanie, jak wygląda przyroda, kiedy: pada deszcz, pada śnieg, wieje wiatr, świeci słońce, jest mgła, jest burza, widać tęczę – w zależności od tego, co wylosowały. Następnie dzieci prezentują swoje prace przed grupą.</p>	Proponowane symbole: słońce (żółta kula), kropla deszczu, płatek śniegu, rękaw wiatrowy, mgła (smugi), piorun (burza), tęcza. Po losowaniu należy odpowiedzieć dzieciom, co wylosowały, gdyż nie wszystkie symbole będą dla nich oczywiste.	Kartki formatu A4, kredki, farby, kartoniki z symbolami zjawisk atmosferycznych.
JĘZYK, TEATR	1.2, 7.2, 14.6	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje i rozróżnia samogłoski. Wciela się we wskazaną postać. Właściwie wypowiada samogłoski. 	<p>Morskie opowieści</p> <p>Dzieci podzielone na sześć grup siadają na dywanie. Każda grupa to załoga innego statku: A, O, E, U, I, Y. Wszystkie grupy mają własną flagę z literą – każdej odpowiada inny kolor, np. załódze A – czerwony, załódze E – niebieski, załódze I – zielony itd. Nauczyciel opowiada historię, w której bohaterami są członkowie tychże załóg. Zadaniem dzieci jest uważne słuchanie opowieści nauczyciela, bowiem w trakcie jej trwania będą wykonywać wskazane czynności. Przykładowa narracja: <i>Dawno, dawno temu w długą i bardzo niebezpieczną wyprawę udało się sześć załóg: Załoga A (członkowie załogi A machają), załoga E (członkowie załogi E machają), załoga U</i></p>	Zanim zabawa w pełni się rozpocznie, dobrze jest, gdy dzieci powtarzają poszczególne głoski po nauczycielu (krótko, długo „yyyyyy...”, w różnym rytmie, np. „y-y-y...”, „yy-yy-yy”). Flagi można wykonać z papieru. Opowieść można rozbudowywać w dowolny sposób. Dobrze jest, gdy dzieci mają możliwość pokazywania różnych czynności, np. pływanie, skakanie, gotowanie, sprzątanie itp. Wszystkie raz pokazane czynności można powtarzać, zmieniać tempo opowieści, utrudniać.	Flagi z papieru w sześciu różnych kolorach z napisanymi samogłoskami.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
			(członkowie tej załogi machają), <i>załoga I</i> (członkowie tej załogi machają), <i>załoga Y</i> (członkowie tej załogi machają). <i>Były to niezwykle załogi. Członkowie wszystkich załóg potrafią świetnie śpiewać. Załoga A często śpiewa tak: lali lali lala</i> (dzieci z załogi A wstają i naśladują dźwięki podane przez nauczyciela). <i>Załoga Y śpiewa bardzo niskim głosem tak: daba daba da</i> (dzieci z załogi Y wstają i naśladują dźwięki podane przez nauczyciela) itd.		
MATEMATYKA, JĘZYK, WSPÓŁPRACA	1.1, 1.2, 3.4, 13.1	<ul style="list-style-type: none"> Rozróżnia figury geometryczne. Składa lód ze wskazanych figur geometrycznych. Formułuje zamówienie. 	<p>Lody z figur geometrycznych</p> <p>Dzieci mają do dyspozycji figury geometryczne – koła, prostokąty i trójkąty. Wyobrażają sobie, że przygotowują porcje lodów w lodziarni i realizują zamówienia najpierw od nauczyciela, a później swoje nawzajem, np.: <i>Poproszę:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>dwie kulki lodów w jednym wafelku</i> (koła i trójkąt), – <i>trzy kulki w miseczce</i> (koła i prostokąt), – <i>trzy miseczki, a w każdej po dwie gałki</i> (koła i prostokąty) itp. <p>Nauczyciel czuwa nad poprawnością układania figur, w razie potrzeby pomaga stworzyć deser. Kiedy każde dziecko złoży zamówienie oraz stworzy deser dla kogoś, przykleja elementy swojego deseru na wspólnym arkuszu papieru. Nauczyciel podpisuje arkusz dowolnym tytułem, np.: <i>Desery</i> lub <i>Lody</i> i wiesz go w sali.</p>	Koła powinny mieć różne kolory, jak gałki lodów. Dzieci mogą próbować określać zamawiane smaki.	Zestawy figur geometrycznych, kartki formatu A4, kleje, arkusz szarego papieru.
BADANIE	4.2	<ul style="list-style-type: none"> Wskazuje miejsca, przedmioty, czynności związane z wodą. 	<p>Woda wokół nas</p> <p>Dzieci poszukują w przedszkolu (w budynku, jak i w ogrodzie) miejsc, przedmiotów, czynności związanych z wodą i wykonują zdjęcia tych przedmiotów. Po wydrukowaniu (wywołaniu) tworzą wspólny plakat <i>Poszukiwania wody</i>.</p>	Zabawę tą można przeprowadzić również podczas spaceru po najbliższej okolicy (poszukując hydrantów, studni, studzienek kanalizacyjnych, straży pożarnej itp.)	Aparat fotograficzny, arkusz szarego papieru, kleje.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
MATEMATYKA, WSPÓŁPRACA	1.1, 1.2, 13.1, 14.3	<ul style="list-style-type: none">• Dodaje liczbę oczek na kostkach.• Skreśla właściwe pole.• Przestrzega reguł gry.	Matematyczne kości Nauczyciel pokazuje dzieciom dwie kostki do gry z liczbą oczek od jeden do trzech. Prosi dzieci, aby powiedziały, czym te kostki różnią się od tych używanych do gier. Następnie dzieli dzieci na kilkuosobowe grupy i daje każdemu dziecku planszę, podkładkę – jeśli zabawa odbywa się na dywanie – oraz ołówek. Każda grupa otrzymuje po dwie kartonowe kostki do gry. Zadaniem każdego dziecka po kolei jest rzucenie obiema kostkami, określenie liczby oczek i dodanie ich do siebie. Następnie skreślenie liczby oczek na karcie. Celem gry jest skreślenie wszystkich pól na karcie, np. jeśli dziecko po zsumowaniu oczek wyrzuciło liczbę trzy, na karcie skreśla wiersz z narysowanymi trzema oczkami. W następnej kolejce, gdy rzuci kostkami i określi liczbę wyrzucanych oczek, sprawdza na planszy, czy taka liczba już wcześniej została przez niego skreślona. Jeśli tak, kolejka przechodzi do następnego gracza, jeśli nie, skreśla właściwe pole. Wygrywa dziecko, które pierwsze zakreśli wszystkie pola.	Plansze należy przygotować wcześniej. Plansza to połowa kartki formatu A4 podzielona na pięć wierszy. W każdym wierszu narysowane są oczka – od dwóch do sześciu.	Plansze do gry, podkładki, ołówek, kostki do gry.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
BADANIE, MUZYKA, JĘZYK	8.2, 8.3	<ul style="list-style-type: none"> Określa, który dźwięk jest wyższy, a który niższy. Porównuje ze sobą dwa dźwięki. Gra grę. Wygrywa liczbę sylab w podanym wyrazie. Gra wymyślony przez siebie utwór. 	<p>Wodna orkiestra</p> <p>Dzieci wybierają po jednym spośród przygotowanych szklanych naczyń i nalewają do nich wodę. Lekko obijają ścianki naczyń łyżeczkami stołowymi i nasłuchują wydobywających się z nich dźwięków. Następnie porównują, które dźwięki są wyższe, niższe, głośniejsze, cichsze itd. Próbują określić, od czego to zależy. Naczynia przez cały czas mogą być odkładane, zmieniane, a woda odlewana, dolewana. Po kilku próbach zagrania na instrumencie nauczyciel proponuje dzieciom ustawienie się w takiej kolejności, aby dźwięki wydawane przez naczynia ułożyły się od najwyższego do najniższego. Po takim ustawieniu cała orkiestra może zagrać kolejne dźwięki. Na zakończenie nauczyciel może zaproponować zabawę w wygrywanie liczby sylab w podanych wyrazach (wspólne, grupowe lub indywidualne).</p>	Należy przypomnieć dzieciom, że szkło jest delikatne i muszą zachować ostrożność podczas stukania w nie łyżeczkami. Aby dźwięki były czyste i niewygluszone, naczynia powinny stać na stolikach – bez kontaktu z dłońmi.	Różnego typu i rodzaju szklane naczynia: butelki, szklanki, kieliszki, miski, łyżeczki deserowe, dzbanki z wodą, lejki.
KONSTRUKCJE, FORMY PLASTYCZNE, WSPÓŁPRACA	1.2, 9.2, 12.1	<ul style="list-style-type: none"> Za pomocą wybranych materiałów wykonuje rośliny i zwierzęta. Wymienia elementy charakterystyczne dla wybranych ekosystemów wodnych. Nazywa kilka zwierząt i roślin zamieszkujących wybrany zbiornik wodny. 	<p>Ekosystem wodny</p> <p>Dzieci zostają podzielone na kilkusobowe grupy. Z otrzymanych materiałów każda grupa wykonuje obraz dna jeziora, morza lub rzeki, posługując się wzorem – wydrukowanym zdjęciem lub obrazem w książce. Zadaniem dzieci jest także uwzględnienie zwierząt żyjących w danym zbiorniku wodnym. Do budowy można wykorzystać:</p> <ul style="list-style-type: none"> jako wodę: zabarwiony ryż lub fragmenty tkanin, krepe, bibułę, zgniecione i pomalowane arkusze papieru, kamyki dekoracyjne jako rzęsę wodną: zielony kuskus, krepe jako dno: piasek, zabarwiony ryż, kaszę jako wodorosty: gąbkę, wyciory, makaron, pumeks (również jako kamienie), skręconą krepe jako kwiaty: filc, wełnę zwierzęta: wykonane z origami, rysunki lub zdjęcia przyklejone na sztywnym papierze. 	Ekosystemy można wykonać np. w kartonie zamiast na płaskiej powierzchni.	Pudła kartonowe różnej wielkości, tektury, ryż, piasek, kasza, kuskus, makaron, gąbki, wyciory, fragmenty tkanin, krepa, bibuła, arkusze papieru, kamyki dekoracyjne, pumeks, filc, wełna, sznurek, bursztyny, muszle.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
MUZYKA	8	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje dźwięki i dopasowuje ich źródła do ilustracji. 	<p>Dźwięki wody Dzieci słuchają nagrań dźwięków związanych z wodą. Zadaniem dzieci jest rozpoznanie miejsc, przedmiotów, czynności, z których pochodzą dźwięki oraz wskazanie ich na rysunkach/fotografiach umieszczonych na tablicy interaktywnej.</p>	Przykładowe dźwięki: woda z kranu, spłuczka toaletowa, gotująca się woda w garnku, gotująca się woda w czajniku, mycie zębów, deszcz, pływanie w basenie, chodzenie po kałużach itp. Liczne nagrania dźwięków są dostępne w internecie.	Nagrania dźwięków, fotografie lub rysunki miejsc, przedmiotów, czynności związanych z zadaniem.
MUZYKA	8.1, 8.4	<ul style="list-style-type: none"> Słucha nagrania piosenki. Śpiewa piosenkę. 	<p>Piosenka Zapłakana rzeczka Barbary Kosowskiej Dzieci słuchają piosenki, a następnie z pomocą nauczyciela poznają tekst i uczą się jej.</p>		Piosenka <i>Zapłakana rzeczka Barbary Kosowskiej</i> .
RUCH, WSPÓŁPRACA	5.1, 5.4	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje piłkę w określony sposób. 	<p>Zabawy z piłką – kropelką Zabawa odbywa się w kręgu. Dzieci przekazują sobie piłkę różnymi sposobami. Propozycje sposobów podawania piłki: – z ręki do ręki – pomiędzy nogami – ponad głowami – leżąc na brzuchu i trzymając piłkę przed sobą – leżąc na plecach itp.</p>	Zabawie może towarzyszyć muzyka, np. The Chordettes, <i>Lollipop</i> .	Piłka.
RUCH, WSPÓŁPRACA	1.2, 5.1, 5.4	<ul style="list-style-type: none"> Łapie/uwalnia inne dziecko poprzez klepięcie. 	<p>Zabawa ruchowa: mróz i słońce Spośród dzieci nauczyciel wybiera mróz i słońce. Pozostałe dzieci to kropelki wody. Zadaniem mrozu jest zamrożenie jak największej liczby kropelek wody poprzez ich dotknięcie. Zadaniem słońca – roztopienie zamrożonych kropelek, tak aby mogły ponownie biegać (również poprzez dotknięcie).</p>	Zabawa ta opiera się na zasadach zabawy w berka. Zabawę można rozszerzać poprzez wybranie kolejnych przedstawicieli mrozu lub/i słońca.	
RUCH, WSPÓŁPRACA	5.1, 5.4	<ul style="list-style-type: none"> Odpowiednio reaguje na hasło. 	<p>Zabawa z chustą animacyjną Dzieci, trzymając się chusty, poruszają się w jednym kierunku do muzyki. Na hasło „woda” delikatnie falują chustą. Na hasło „lód” mocno naciągają materiał, aby go zatrzymać w bezruchu. Na hasło „para wodna” unoszą chustę jak najwyżej do góry i opuszczają powoli ku podłodze.</p>		Chusta animacyjna lub duża płachta tkaniny.

➤ TYDZIEŃ 2

W drugim tygodniu każdego dnia dzieci zapoznają się z jedną główną ideą związaną z tematem. Odbywa się to przy użyciu materiałów edukacyjnych na tablicy multimedialnej. Nauczyciel modeluje dialog QtA. Następnie wybiera z tabeli 2 co najmniej jedną aktywność badawczą związaną z omawianą ideą.

Główna idea 1. Lód to zamrznięta woda. Lód jest zimny, twardy, ale kruchy.

Praca z materiałem na platformie (ścieżka: 4-latki>woda>1)

Na ekranie widać kuchnię, w której jest Basia.

Element interaktywny – przycisk DALEJ.

Dziewczynka przygotowuje kostki lodu – wlewa wodę z dzbanka do formy, wypełniając formę po same brzegi. Widać też ikonę kropli wody.

N: Co zauważyliście?

D: Wlała wodę. LUB Bawi się.

N: Masz rację, Basia wlała wodę. Jak to rozumiesz? LUB Powiedziałas, że Basia się bawi. Opowiedz o tej zabawie.

Co robi Basia? LUB Co Basia wlała do formy? LUB Basia robi kostki lodu, tak?

Element interaktywny – ikona kropli wody.

Po kliknięciu na ikonę pojawia się nowy ekran, na którym widać formę do kostek lodu napełnioną wodą. Ściany formy są przezroczyste i można zauważyć swobodnie poruszające się w niej cząsteczki wody (niebieskie kulki).

N: Co widzicie?

D: To samo pudełko. LUB Jakies kulki.

N: Powiedziałeś o pudełku. To jest to samo, o którym przed chwilą opowiadaliśmy. Powiedz coś o nim. LUB Opowiedz, co myślisz o tych kulkach.

Co takiego pływa w wodzie? LUB Jak poruszają się cząstki wody?

Element interaktywny – przycisk DALEJ.

Po ponownym kliknięciu na ikonę powiększenie formy znika. Następuje kontynuacja sceny – Basia wkłada formę do zamrażalnika.

N: Co się stało?

D: Jest lodówka. LUB Robi lód.

N: Powiedziałeś o lodówce. Opowiedz, o co tutaj chodzi? LUB Powiedziałeś, że Basia robi lód. Wyjaśnij nam to.

Co Basia włożyła formę z wodą do lodówki?

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Element interaktywny – przycisk DALEJ.

Na ekranie widać zamrażalnik (a następnie jego wnętrze) oraz zegar.

Element interaktywny – zegar.

Dziecko, klikając na zegar, uruchamia go. Wraz z upływem czasu widać, jak woda w formie zamarza.

N: Co teraz powiecie?

D: Tak! Jest lód! LUB Woda zamarza. LUB Lód wychodzi z pudełka.

N: Rzeczywiście, woda w formie w zamrażalniku stała się lodem. Jak to się stało? LUB Powiedziałaś, że woda zamarza. Chyba chodzi o to, że zamarza. Opowiedz, jak to się dzieje.

LUB To ciekawe, co powiedziałaś. Wy tłumacz to.

~~Dłaczego woda w zamrażalniku zamarza? LUB Tak, woda zamarza, bo było zimno, prawda?~~

Element interaktywny – przycisk DALEJ.

Widok na kuchnię, do której wchodzi Basia i wyciąga lód z zamrażalnika. Pojawia się ikona kropli wody.

Element interaktywny – ikona kropli wody.

Po kliknięciu na ikonę widać formę z lodem. Ściany formy są przezroczyste i można zauważyć, że cząstki wody (niebieskie kuleczki) nie poruszają się – tworzą zwartą strukturę.

N: Co teraz widzieliście?

D: Kulki nie ruszają się. LUB Znowu kulki.

N: Masz rację. Kulki, czyli cząsteczki wody. Jak myślisz, jak to działa? LUB Rzeczywiście, to znowu kulki. Powiedzieliśmy już, że to cząsteczki zamarzniętej wody. Opowiedz o nich.

~~Dłaczego cząsteczki wody nie poruszają się?~~

Element interaktywny – przycisk DALEJ.

Basia puka w pojemnik oraz potrząsa nim, żeby wyjąć kostki lodu. Jedna z nich spada na stół, druga na ziemię – widać, jak kruszy się na małe kawałki.

N: Co się stało?

D: Basia chciała wyjąć kostki lodu. LUB Kostki wypadły.

N: Opowiedz o tym, co Basia robiła. LUB Ola zauważyła, że kostki wypadły. Opowiedz, co się jeszcze dzieje.

Główna idea 2. Woda po ogrzaniu zamienia się w parę i unosi się w powietrzu (paruje). Para wodna po ochłodzeniu skrapla się i zamienia w krople wody.

Praca z materiałem na platformie (ścieżka: 4-latki>woda>2)

Element interaktywny – przycisk DALEJ.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Widać kuchnię. Tadek nalewa wodę do garnka i kładzie garnek na kuchence. Mama Tadka włącza palnik i przykrywa garnek pokrywką.

N: Co widzieliście?

D: Tadek nalał wodę do garnka. LUB Pani włączyła ogień.

N: Opowiedz, co działo się dalej. LUB Ta pani to mama Tadka. Mama Tadka włączyła ogień, czyli palnik na kuchence. Jak myślisz, o co w tym chodzi?

Co robi Tadek? LUB Dlaczego Tadek sam nie włączył palnika? LUB Jak sądzicie, w jakim celu Tadek przygotował tę wodę?

Element interaktywny – przycisk DALEJ.

Na ekranie widać kuchenkę, na której stoi garnek z wodą. Pojawia się też ikona przedstawiająca kroplę wody i zegar.

Element interaktywny – ikona kropli wody.

Po kliknięciu na ikonę ściana garnka staje się przezroczysta i widać jego zawartość. Zauważyć można, jak w wodzie swobodnie, bardzo wolno poruszają się cząsteczki wody (niebieskie kulki).

N: Co widzicie?

D: Znowu widać kulki.

N: Masz rację, widać kulki. Opowiedz o nich.

Jak poruszają się cząsteczki wody?

Element interaktywny – przycisk DALEJ.

Pojawia się ściana garnka i następuje kontynuacja sceny – zegar się uruchamia. Wraz z upływem czasu spod pokrywki zaczyna wydobywać się para (białe smugi). Pary przybywa, a pokrywka garnka co jakiś czas się unosi. Po dalszym upływie czasu woda z garnka kipi.

N: Co się stało?

D: Woda wylatuje. LUB Pokrywka skacze. LUB I widać dymek.

N: Ela zauważyła, że woda wylatuje z garnka. Mówimy wtedy, że kipi. Jak to się dzieje? LUB Dobre spostrzeżenie, pokrywka garnka podskakuje. Jak to możliwe? LUB Arek zauważył dymek unoszący się nad garnkiem. Co myślicie o tym dymku?

Dlaczego woda w garnku kipi? LUB Jak powstaje para wydobywająca się z garnka? LUB Dlaczego pokrywka garnka unosi się?

Element interaktywny – ikona kropli wody.

Po kliknięciu na ikonę ściana garnka staje się przezroczysta i widać jego zawartość. Zauważyć można bardzo szybko poruszające się cząsteczki wody, które zderzają się ze sobą. Niektóre cząsteczki wydobywają się z garnka z kipiącą wodą.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

N: Co możecie powiedzieć?

D: Kulki się szybko ruszają. LUB Kulki uciekają z garnka.

N: Te kulki wcześniej Janek nazwał cząsteczkami wody. Cząsteczki teraz szybko się poruszają. Wyjaśnij to. LUB Rzeczywiście, część kulek, czyli cząsteczek wody, ucieka z garnka.

O co tu chodzi?

Dlaczego cząsteczki w wodzie tak szybko się poruszają?

Element interaktywny – przycisk DALEJ.

Pojawia się ściana garnka i następuje kontynuacja sceny. Do kuchni wchodzi mama Tadka i, używając rękawicy kuchennej, ściąga pokrywkę z garnka. Z garnka wydobywa się znacznie więcej pary. Po chwili następuje zbliżenie na wnętrze pokrywki, na której widać spływające po niej kropelki wody (skraplanie).

N: Co zauważyliście?

D: Mama Tadka zdjęła pokrywkę z garnka. LUB Miała rękawiczkę. LUB Były kropelki.

N: Bardzo dobrze to zapamiętałaś. Mama Tadka ściągnęła pokrywkę. Opowiedz, co jeszcze widziałaś. LUB Powiedziałaś, że mama Tadka miała rękawicę. Co myślisz o tej rękawicy?

LUB Widziałaś kropelki. Opowiedz o nich.

Dlaczego gorącą pokrywkę ściąga się, używając rękawicy? LUB Co to jest para wodna?

Główna idea 3. Chmury składają się z wielu małych, lekkich cząstek wody połączonych z drobinami kurzu i pyłu unoszącymi się w powietrzu.

Praca z materiałem na platformie (ścieżka: 4-latki>woda>3)

Na ekranie widać drewniany dom stojący nieopodal lasu oraz rzeki.

Element interaktywny – przycisk DALEJ.

Zza chmur wychodzi słońce i po chwili woda z otoczenia zaczyna parować. Zauważyć można, jak para unosi się – pojawiają się strzałki pokazujące ruch pary wodnej. U dołu są one czerwone, ale wraz z wysokością zmieniają barwę na niebieską (ochładzają się). Na wysokości strzałki w kolorze niebieskim tworzą się kolejne chmury.

N: Co zauważyliście?

D: Były strzałki. LUB Tak szły do góry i się zmieniły te chmurki.

N: Zdaniem Tomka, pokazały się strzałki. Co o nich sądzicie? LUB Powiedziałaś, że to chmurki i szły do góry, no i się zmieniały. Wyjaśnij nam, jak to rozumiesz.

Dlaczego woda paruje? LUB Co się dzieje, że para wodna robi się zimna? LUB Jak powstają chmury?

Element interaktywny – chmura.

Następuje zbliżenie na chmurę. Widać, że tworzą ją liczne kropelki wody (niebieskie kulki) połączone z drobinami pyłu i kurzu (szare elementy o nieregularnych kształtach i różnej wielkości). Po chwili niektóre z kropelek wody łączą się ze sobą, tworząc większe cząstki.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

N: Co możecie powiedzieć?

D: W chmurce były kropelki. LUB I jeszcze szare kropki. LUB Kropelki się łączyły.

N: Karolinie wydaje się, że w chmurce były kropelki. Co wy na to? LUB Masz dobre oko! Te szare kropki, o których mówisz, to pył i kurz, które są w powietrzu. Są tak małe, że nie można ich zobaczyć. Opowiedzcie, co się z nimi dzieje? LUB Masz rację. Cząsteczki wody w chmurce łączą się. Jak myślisz, co się z nimi stanie?

Z czym są połączone krople wody? LUB Co tworzy chmury?

Główna idea 4. Deszcz powstaje z połączenia małych cząsteczek wody tworzących chmury. Cząsteczki po połączeniu w krople są tak ciężkie, że spadają na ziemię jako deszcz.

Praca z materiałem na platformie (ścieżka: 4-latki>woda>4)

Na ekranie widać dom stojący nieopodal lasu oraz rzeki.

Element interaktywny – przycisk DALEJ.

Zza chmur wychodzi słońce i po chwili woda z otoczenia zaczyna parować. Zauważyć można, jak para unosi się do góry – pojawiają się strzałki pokazujące ruch pary wodnej.

U dołu są one czerwone, ale wraz z wysokością zmieniają barwę na niebieską. Na wysokości strzałki w kolorze niebieskim tworzą się kolejne chmury.

N: Co zauważyliście?

D: Były strzałki. LUB Tak szły do góry i się zmieniły te chmurki.

N: Zdaniem Tomka pokazały się strzałki. Co o nich sądzicie? LUB Powiedziałeś, że to chmurki i szły do góry, no i się zmieniały. Wyjaśnij nam, jak to rozumiesz.

DLaczego woda paruje? LUB Co się dzieje, że para wodna robi się zimna? LUB Jak powstają chmury?

Element interaktywny – chmura.

Następuje płynne zbliżenie na chmurę. Widać, że tworzą ją liczne cząsteczki wody (niebieskie kulki) połączone z pyłem i kurzem (szare elementy o nieregularnych kształtach i różnej wielkości). Po chwili niektóre z kropelek wody łączą się ze sobą, tworząc większe cząsteczki. Coraz więcej pojedynczych kropelek wody i już istniejących cząstek łączy się ze sobą. Robią się coraz większe. Rosną, aż w końcu spadają w postaci kropelek deszczu. Po chwili ponownie widać obraz początkowy, z tym że nie ma już słońca, a chmury są ciemniejsze i pada deszcz. Na ziemi powstają kałuże.

N: Co możecie opowiedzieć o tej chmurze?

D: To woda i kurz. LUB I one się łączyły i łączyły, a potem spadły. LUB Był deszcz.

N: Zapamiętałaś, że kropelki wody łączą się z pyłem i kurzem. Co się dzieje dalej? LUB Rzeczywiście, powstałe cząstki cały czas się ze sobą łączyły. I co jeszcze się działo? LUB Powiedziałeś, że był deszcz. To ciekawe. Opowiedz, jak to się stało?

Jak powstaje deszcz?

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Główna idea 5. Śnieg tworzą płatki śniegu (gwiazdki śniegowe). Są one zbudowane z kryształków lodu, które, spadając z chmur, łączą się ze sobą.

Praca z materiałem na platformie (ścieżka: 4-latki>woda>5)

Na ekranie widać zimową scenerię, a w niej drewniany dom stojący nieopodal lasu oraz rzeki.

Element interaktywny – przycisk DALEJ.

Zza chmur wychodzi słońce i po chwili woda z otoczenia zaczyna parować. Zauważyć można, jak para unosi się w górę – pojawiają się dwie strzałki wskazujące kierunek pary wodnej. U dołu są one czerwone, ale wraz z wysokością zmieniają barwę na niebieską. Na wysokości strzałki w kolorze niebieskim tworzą się kolejne chmury.

Po jednej stronie ekranu jest zakładka z termometrem z zaznaczonym 0°C. Powyżej 0°C skala jest czerwona i widnieje ikonka słońca, poniżej 0°C skala jest niebieska i widnieje ikonka śnieżynki. W chwili rozpoczęcia animacji na termometrze jest temperatura dodatnia (ok. 10°C).

N: Co widzieliście?

D: Jest zima. LUB Woda parowała. LUB Znowu robią się chmury.

N: Powiedziałeś, że jest zima. Opowiedz, jak to zauważyłeś. LUB Opowiedz więcej o tym parowaniu. LUB Szymon powiedział, że znowu robią się chmury. Co jeszcze było widać na animacji?

Jaką porę roku widzisz? LUB Co się dzieje z parą wodną, która unosi się w powietrzu? LUB Co oznacza ten termometr?

Element interaktywny – chmura.

Następuje płynne zbliżenie na chmurę. Widać, że tworzą ją liczne krople wody (niebieskie kulki) połączone z drobinami pyłu i kurzu. Po chwili niektóre z kropeł wody łączą się ze sobą, tworząc cząsteczki. Coraz większa liczba pojedynczych kropeł wody i już istniejących cząstek łączy się ze sobą. Robią się coraz większe.

Element interaktywny – „-” na termometrze.

Na termometrze temperatura spada poniżej 0°C, a cząstki wody tworzące chmurę bardzo ściśle się ze sobą łączą – powoli zamarzają i zamieniają się w kryształki lodu. Po chwili kryształki spadają na ziemię. Spadając, łączą się ze sobą, tworząc płatki śniegu. Następuje oddalenie planu do obrazu początkowego. Krajobraz powoli pokrywa się śniegiem.

N: A teraz, co zauważyliście?

D: Było bardzo zimno. LUB Woda zamieniła się w lód. LUB Pada śnieg.

N: Powiedziałeś, że było bardzo zimno. Opowiedz, jak to zauważyłeś? LUB Woda zamieniła się w lód, czyli chodzi ci o to, że zamarzła. Opowiedz, jak to się dzieje. LUB Wyjaśnij, jak to się dzieje, że pada śnieg?

Dlaczego woda zamarza? LUB W jaki sposób tworzą się płatki śniegu?

Ponownie widać jak z szarych chmur pada śnieg. Po chwili następuje zbliżenie na kilka spadających płatków śniegu – pojawiają się trzy okienka, a w każdym płatek śniegu o innym kształcie.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 2. Propozycje zabaw i zadań związanych z główną ideą

IDEA	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
1	11.1	<ul style="list-style-type: none"> Bada właściwości lodu. Wskazuje właściwości lodu. 	<p>Badanie lodu Każde dziecko otrzymuje w miseczce/na talerzyku kilka kostek lodu. Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> ogłądają bryły lodu przez lupy, określają ich smak, zapach, zabarwienie, uderzają w bryłkę lodu łyżeczką i sprawdzają, co się stanie, wrzucają lód do miseczki z wodą i obserwują, co się dzieje, sprawdzają, czy lód unosi się na wodzie i jaka jego część jest zanurzona. 	Gotowe kostki lodu można zakupić w wielu sklepach spożywczych.	Małe przezroczyste miski lub talerzyki, łyżeczki deserowe, przezroczyste miski z wodą (lub szklanki), lupy.
	1.1, 4.1	<ul style="list-style-type: none"> Przewiduje, co się stanie z kostkami lodu. Porównuje temperaturę. 	<p>Badanie – topnienie lodu Dzieci wkładają taką samą liczbę kostek lodu do trzech szklanek. Odkładają szklanki w trzech różnych miejscach w sali. Następnie wymyślają, co może stać się z próbkami. Po pewnym czasie dokonują obserwacji, próbują wyciągnąć wnioski z zaobserwowanych zjawisk (dlaczego jedna próbka zamieniła się całkowicie w wodę, a inna nie itd.).</p>	Jeśli to możliwe, w ramach ciekawostki można użyć termometru kuchennego (do mięsa) i sprawdzić, czy temperatura w szklankach jest taka sama (bez podawania jej wartości – tylko orientacyjnie). Dzieci mogą wówczas zaobserwować, jaka jest kreska na termometrze.	Trzy jednakowe przezroczyste szklanki, kostki lodu, termometr kuchenny (do mięsa).
	4.1	<ul style="list-style-type: none"> Rozpuszcza lód i dociera do elementu znajdującego się na dnie pojemnika. 	<p>Wydobywanie elementów Dzieci otrzymują plastikowy kubek z zamrożoną wodą – po jednym na parę. Zadanie polega na dostaniu się do zabawek znajdujących się na dnie każdego z naczyń. Dzieci, mając do dyspozycji przedmioty mieszczące się w sali, wymyślają sposoby na rozpuszczenie lodu i dotarcie do zastygłych w nim przedmiotów.</p>	Można ustalić czas, w którym dzieci mają rozpuścić lód, np. uruchamiając zegar na tablicy interaktywnej lub ustawiając klepsydrę w widocznym miejscu. Po pewnym czasie nauczyciel może podsunąć dzieciom pomysły na rozmrożenie zabawki. Na początku jednak dzieci powinny eksperymentować samodzielnie. Należy monitorować użycie przez dzieci różnych sprzętów do rozmrażania lub rozkruszania lodu.	Kubki plastikowe, woda, małe zabawki, suszarka do włosów, koc, młotek, miski, sól.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

IDEA	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
	3.1, 4.1, 14.2	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje zachodzące zmiany. Wyciąga wnioski z obserwacji. 	<p>Badanie, ile wody powstanie z lodu</p> <p>Do kilku szklanek z wodą dzieci wrzucają po jednym kawałku lodu. Dopełniają szklanki z lodem wodą (równy z krawędzią), po czym obserwują, co dzieje się z lodem w szklance. Opisują to, co zauważyły. Próbuje wyciągnąć wnioski z zaobserwowanych zjawisk. Lód będzie pływał po wodzie, częściowo wystając ponad jej powierzchnię. Po pewnym czasie lód stopnieje, jednak woda ze szklanki nie wyleje się – objętość wody, która powstała z lodu zajmuje mniej miejsca niż sama bryła. Lód, topiąc się, zmniejsza swoją objętość.</p>		Kawałki lodu, szklanki z wodą.
2	3.1, 4.1, 14.2	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje zaobserwowane zjawisko. Wyciąga wnioski z obserwacji. 	<p>Badanie – obserwowanie pary wodnej</p> <p>Dzieci oglądają wykonanie eksperymentu. Nauczyciel gotuje wodę w czajniku elektrycznym ustawionym na parapecie przy szybie okna lub obok lustra w taki sposób, aby unosząca się para skraplała się na szkło. Dzieci opisują, co zauważyły i próbują wyciągnąć wnioski z zaobserwowanych zjawisk.</p>	Należy poprosić dzieci o zachowanie odpowiedniej odległości od czajnika. Należy zwrócić dzieciom uwagę, że para unosząca się z czajnika jest bardzo gorąca i dlatego niebezpieczna.	Czajnik elektryczny.
	3.1, 4.1, 14.2	<ul style="list-style-type: none"> Wymienia podstawowe właściwości pary wodnej. Wyjaśnia, w jaki sposób skrapla się para wodna. 	<p>Badanie – skraplanie pary wodnej</p> <p>Dzieci obserwują wykonanie eksperymentu. Nauczyciel nalewa do trzech szklanek gorącą wodę z czajnika (do połowy każdej szklanki). Na nich kładzie przezroczyste talerzyki i pyta dzieci, co się stanie. Następnie nauczyciel zdejmuje spodki ze szklanek i odkłada je na stół – dzieci widzą, że znajdują się na nich krople wody. Dzieci próbują wyjaśnić, skąd wzięła się woda.</p>	Podczas doświadczenia przez cały czas trzeba przypominać dzieciom o zachowaniu bezpieczeństwa. Przed ułożeniem talerzyków na szklankach należy pokazać dzieciom, że nie ma na nich wody.	Trzy jednakowe szklanki, gorąca woda, talerzyki.
	3.1, 4.1, 14.2	<ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia, co się stało z wodą na talerzykach. Wyjaśnia, dlaczego błoto zmienia swoją konsystencję. 	<p>Badanie – czas parowania wody</p> <p>W czterech miejscach sali przedszkolnej dzieci kładą po parze plastikowych talerzy (miejsca, w których talerze będą mogły pozostać na kilka dni). Na jeden talerzyk wylewają ćwierć szklanki wody, na drugi rozmokłą ziemię doniczkową (błoto). Codziennie oglądają zawartość talerzyków i obserwują, czy w próbkach zaszły jakieś zmiany. Liczą dni, po których woda w pełni wyparowała, sprawdzają konsystencję błota. Określają też, czy szybkość parowania zależała od lokalizacji talerzyka.</p>		Osiem talerzyków, woda, ziemia doniczkowa.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

IDEA	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
3	3, 14.2	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje, co zaobserwowało. Próbuje wyjaśnić, w jaki sposób w słoiku powstała para wodna. 	<p>Chmura w słoiku</p> <p>Dzieci obserwują doświadczenie. Nauczyciel ustawia na stanowisku badawczym słoik z przyklejoną do jednego boku czarną kartką (np. za pomocą taśmy klejącej), napełnia słoik ciepłą (ale nie parującą) wodą do 1/3 wysokości naczynia, zapala zapałkę, a następnie ją gasi. Czeką ok. 2 sekundy i wrzuca zapałkę do słoja, szybko zakrywając otwór torebką z lodem. Para wodna unosząca się nad ciepłą wodą skrapla się na małych cząsteczkach dymu, tworząc w ten sposób chmurę. Ściągnięcie torebki z lodem spowoduje uwolnienie chmury ze słoja.</p> <p>Doświadczenie pochodzi z: J. Woodward, <i>Obserwuje i poznaje. Pogoda</i>, tłum. Ż. Antosiewicz, Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa 2009, s. 30-31.</p>	<p>Doświadczenie wykonuje nauczyciel. Należy zadbać o to, aby nie uruchomić alarmu przeciwpożarowego. Ciemna kartka przyklejona do ściany słoika będzie stanowiła dobre tło dla chmury. Nie należy wrzucać zgaszonej zapałki do słoika zbyt szybko, ponieważ wytworzy się zbyt dużo dymu. Uzupełnieniem tematu może być bajka animowana z serii <i>Adibu – Misja Ziemia</i>, odcinek 12: <i>Jak powstają chmury?</i></p>	<p>Słów o szerokiej szyjce, ciepła woda, kartka czarnego papieru, taśma klejąca, plastikowa torebka śniadaniowa napełniona kostkami lodu, zapałki.</p>
	9.2, 14.2	<ul style="list-style-type: none"> Określa kształty chmur. Wykonuje zdjęcia chmur. Dorysowuje chmurom wybrane elementy i nazywa powstałe postacie/rzeczy. 	<p>Obserwacja chmur</p> <p>Dzieci oglądają wyświetlone na tablicy interaktywnej różnych typów chmury (cumulusy, stratusy, cirrusy, nimbusy). Próbuje określić, które z nich mogą przynosić deszcz. Dzieci z nauczycielem wychodzą na świeże powietrze i obserwują pojawiające się na niebie chmury. Próbuje określić ich kształty, wykonują zdjęcia najciekawszym z nich. Po przyjeździe do przedszkola nauczyciel umieszcza wybrane zdjęcia na tablicy interaktywnej. Dzieci mogą dorysowywać do nich różne elementy (np. krople, pioruny, gwiazdki śniegowe), tworząc nowe obrazy.</p>	<p>Dobrze jest rozłożyć na trawniku koce, aby dzieci mogły swobodnie położyć się na plecach i obserwować chmury. Aby uruchomić zdjęcia na tablicy interaktywnej, należy skorzystać z wybranego programu graficznego. Uzupełnieniem ćwiczenia (np. podczas obserwacji chmur) może być opowiadanie Wojciecha Widłaka <i>W obłokach</i> z serii <i>Pan Kuleczka</i>.</p>	<p>Opowiadanie Wojciecha Widłaka pt. <i>W obłokach</i> z serii <i>Pan Kuleczka</i>, aparaty fotograficzne, tablica interaktywna.</p>
	9.2	<ul style="list-style-type: none"> Lepi kuleczki. Wypełnia kontur kulkami. 	<p>Wypełnianie chmur</p> <p>Każde dziecko otrzymuje kartkę z narysowaną chmurą. Zadaniem dzieci jest uzupełnienie chmury kroplami wody połączonymi z drobinami kurzu i pyłu – drobnymi kulkami z krepy w odcieniach niebieskiego oraz szarego. Nauczyciel tłumaczy dzieciom, że właśnie tak wyglądają chmury, gdyby przyjrzeć się im pod mikroskopem, czyli naprawdę blisko – nie składają się z samej wody, ale też z zanieczyszczeń.</p>		<p>Krepa, kartki papieru z narysowanymi chmurami, kleje.</p>

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

IDEA	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
4	3.1, 4.1, 14.2	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje kroplę wody. Opisuje, czym różnią się ubrania przeciwdeszczowe od pozostałych. 	<p>Badanie – krople wody</p> <p>Każde z dzieci otrzymuje słomkę do napojów i kubek wody. Nauczyciel prosi je, aby spróbowały użyć słomki jako pipety, wydając dokładne instrukcje: <i>Włóż słomkę do wody. Chwyć słomkę jedną dłonią i kciukiem zatkać dokładnie górny otwór. Nie poruszaj palcem i trzymaj mocno. Teraz podnieś rękę, ale dalej trzymaj słomkę tak samo. Kiedy już cała słomka wyjdzie z kubka, trzymaj słomkę nad kubkiem. Podnieś kciuk. Cała woda ze słomki powinna uciec. Możesz sprawdzić, czy jest pusta, dmuchając w nią.</i> Po kilku próbach nauczyciel proponuje, aby każde z dzieci spróbowało z pipety wypuścić na talerzyk tylko jedną kroplę wody. Kiedy dzieciom uda się oddzielić kroplę wody, mogą próbkę zbadać pod mikroskopem i lupą. Dalsze badanie polega na tym, że kropla wody zostaje upuszczona na różne powierzchnie: tkaninę, szkło, drewno, płaszczyk przeciwdeszczowy, tworzywo sztuczne (plastik), piasek itd. Oprócz pipety dzieci mogą używać spryskiwacza.</p>	<p>Uzupełnieniem tematu może być bajka animowana z serii <i>Adibu – Misja Ziemia</i>, odcinek 14: <i>Co to jest deszcz?</i> Przed badaniem należy upewnić się, że wszystkie dzieci wiedzą, który z palców to kciuk.</p>	<p>Lupy, mikroskop, talerzyki, słomki do napojów, spryskiwacze, materiały do badania zachowania wody: płaszczyk przeciwdeszczowy, piasek, tkanina, niemalowane drewno, tworzywo sztuczne i inne dowolne.</p>
	3.1, 4.1, 10.1, 10.3	<ul style="list-style-type: none"> Buduje deszczomierz. Mierzy sznurkiem ilość opadów. Porównuje ze sobą wybrane pomiary wody – określa, kiedy napałało więcej deszczu, a kiedy mniej. 	<p>Budowa deszczomierzy</p> <p>Dzieci budują własne deszczomierze, które ustawiają w różnych miejscach przedszkolnego ogrodu. Przez cały czas trwania projektu dokonują pomiarów wody i prowadzą własne karty obserwacji: porównują, w którym miejscu spadło najwięcej deszczu, zastanawiają się, dlaczego właśnie tam itp. Przygotowanie przykładowego deszczomierza: nauczyciel odcina górne części butelek w miejscu, w którym ścianki zaczynają się zwężać. Dzieci wsypują do butelek kamienie. Na zewnętrznej stronie butelki, powyżej warstwy kamyków, przyklejają poziomo kolorową taśmę klejącą i przez lejki nalewają wodę do górnej krawędzi taśmy. Odcięty fragment butelki odwracają do góry dnem i przykrywają nim pozostałą część butelki. Gdy spadnie deszcz, dzieci przykładają do górnej krawędzi taśmy pasek tektury i zaznaczają na nim poziom wody. Następnie odlewają wodę, aby znowu sięgała do początkowego poziomu.</p>		<p>Duże butelki plastikowe, kolorowa taśma klejąca (np. izolacyjna), kamyki, nożyczki, równej szerokości sztywne paski papieru, woda.</p>

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

IDEA	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
			Pomysł zaczerpnięty z: J. Woodward, <i>Obserwuje i poznaję. Pogoda</i> , tłum. Ż. Antosiewicz, Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa 2009, s. 40.		
5	9.2, 10.1	<ul style="list-style-type: none"> Łączy ze sobą elementy w odpowiedni sposób. 	<p>Konstruowanie gwiazdek śniegowych</p> <p>Dzieci tworzą płatki śniegu z wyciorów, drucików i sznurków. Mogą wykonywać poszczególne kroki prezentowane przez nauczyciela lub stworzyć gwiazdkę śniegową według własnego pomysłu. Nauczyciel przeciąga przez powstałe gwiazdki sznurek i zawiesza w wybranym przez dzieci miejscu. Propozycja wykonania gwiazdki: połączyć ze sobą trzy wyciory, tak aby miały wspólny środek – wówczas powstanie sześcioramienna gwiazdka. Wszystkie ramiona gwiazdki należy połączyć wyciorami, drutem lub sznurkiem.</p>	Uzupełnieniem tematu może być bajka animowana z serii <i>Adibu – Misja Ziemia</i> , odcinek 4: <i>Co to jest śnieg?</i>	Wyciory, druty, sznurki.
	9.2, 14.2	<ul style="list-style-type: none"> Odwzorowuje płatek śniegu. 	<p>Płatki śniegu</p> <p>Każde dziecko otrzymuje czarną kartkę papieru, białą farbę oraz fotografię/rysunek płatka śniegu. Zadaniem dziecka jest odwzorowanie płatka na kartce papieru.</p>	Płatki do namalowania muszą być stosunkowo proste. Liczne rysunki/zdjęcia płatków znajdują się w internecie.	Czarne kartki papieru, białe farby, cienkie pędzle.

➤ TYDZIEŃ 3

W tym tygodniu dzieci oglądają dwa filmy znajdujące się na platformie (każdy film innego dnia) oraz podejmują wybrane przez nauczyciela propozycje aktywności z tabeli 3.

FILM A

- Woda po ogrzaniu zamienia się w parę i unosi się w powietrzu (paruje). Para wodna po ochłodzeniu skrapla się i zamienia w krople wody.
- Chmury składają się z wielu małych, lekkich cząstek wody połączonych z drobinami kurzu i pyłu unoszącymi się w powietrzu.
- Deszcz powstaje z połączenia małych cząsteczek wody tworzących chmury. Cząsteczki po połączeniu w krople są tak ciężkie, że spadają na ziemię jako deszcz.

FILM B

- Lód to zamrożona woda. Lód jest zimny, twardy, ale kruchy.
- Śnieg tworzą płatki śniegu (gwiazdki śniegowe). Są one zbudowane z kryształków lodu, które, spadając z chmur, łączą się ze sobą.

➤ TYDZIEŃ 4

To ostatni tydzień projektu, w którym następuje jego zakończenie. Praca dzieci zmierza do przygotowania wydarzenia kulminacyjnego. Dodatkowo dzieci podejmują wybrane przez nauczyciela formy aktywności zaproponowane w tabeli 3.

Szczegółowy opis wydarzenia kulminacyjnego (przedostatni lub ostatni dzień trwania projektu):

W ostatni dzień projektu sala 4-latków zamieni się w miejscowość wypoczynkową nad jeziorem. Jeśli pogoda dopisze, kulminację należy zorganizować w ogrodzie przedszkolnym. Przybyli goście będą zaproszeni na piknik – na trawie zostaną rozłożone koce, poduszki oraz kosze piknikowe z napojami i drobnymi przekąskami. Można również poprosić kilku chętnych rodziców o organizację grilla. Dzieci zaprezentują inscenizację pt. *Droga kropli wody* według scenariusza Barbary Kosowskiej. Cała uroczystość będzie mieć charakter festynu. Miłośnicy wędkarstwa będą mieć okazję złowienia ryb wykonanych przez dzieci w pierwszym tygodniu zajęć. Gościom preferującym bardziej aktywny wypoczynek można zaproponować grę w kręgle wodne, piłkę oraz frisbee. W sali przedszkolnej na tablicy interaktywnej wyświetlone zostaną fotografie chmur autorstwa dzieci, wystawione zostaną wykonane przez nie makiety dna zbiorników wodnych oraz inne prace plastyczne i konstruktorskie. W trakcie całego spotkania czynne będzie biuro turystyczne, w którym dzieci będą zachęcać do spędzania czasu wolnego nad wodą. Osoby, które odwiedzą biuro i zapoznają się z jego ofertą, otrzymają upominek wykonany przez dzieci (papierowe łódeczki). Ponadto w ten wyjątkowy dzień zostanie uruchomiona mobilna lodziarnia, w której dzieci przygotują dla każdego desery lodowe.

Działania przygotowawcze:

1. Przygotowanie tablicy z nazwą miejscowości wypoczynkowej.
2. Przygotowanie inscenizacji na podstawie scenariusza autorstwa Barbary Kosowskiej.
3. Wykonanie strojów do inscenizacji: prośba o pomoc rodziców.
4. Przygotowanie koszy piknikowych: prośba o wsparcie rodziców przy przygotowaniu przysmaków do koszyków.
5. Przygotowanie jeziora, stanowisk oraz sprzętu do łowienia ryb (jezioro można wykonać, rozkładając kilka pofarbowanych na niebiesko prześcieradeł; pozostałe elementy zostały szerzej opisane w tabeli 1).
6. Przygotowanie biura turystycznego i jego oferty.
7. Wykonanie upominków dla gości odwiedzających biuro (papierowe łódeczki – szerzej opisane w tabeli 3).
8. Przygotowanie w sali wystawy z pracami dzieci powstałymi w ramach projektu.
9. Przygotowanie mobilnej lodziarni: zaadaptowanie wózka dla lalek, wykonanie lodów z masy solnej (szerzej w tabeli 1).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 3. Propozycje zabaw i zadań dla dzieci w trzecim i czwartym tygodniu projektu

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
JĘZYK, RUCH, WSPÓŁPRACA	1.1, 1.2, 9.2, 12.1, 14.2	<ul style="list-style-type: none"> Przestrzega obowiązujących zasad. Obserwuje otoczenie. Rysuje wybraną roślinność/zwierzęta. Wykonuje zdjęcia. Rozpoznaje i nazywa kilka zwierząt. Rozpoznaje i nazywa kilka roślin. Pomaga przy rozłożeniu pikniku. Uczestniczy w zabawach. Współpracuje z koleżankami/kolegami. 	<p>Wycieczka badawcza nad jezioro, rzekę lub staw</p> <p>Przed wyjściem na wycieczkę nauczyciel rozmawia z dziećmi na temat zachowania bezpieczeństwa nad wodą. Wspólnie tworzą regulamin. Podczas wycieczki dzieci nagrywają usłyszane dźwięki związane z miejscem wycieczki (np. odgłosy ptaków, rechot żab), robią zdjęcia i rysują napotkane rośliny i zwierzęta, przyglądają się wodzie – jaki ma kolor, stopień czystości. Dzieci zbierają okazy, które można umieścić w przedszkolnym akwenu lub/i w Centrum Badawczym (np. kamyki, kawałki kory, szyszki). Dzieci z nauczycielem przygotowują piknik – rozkładają koce, kosze z przysmakami. Nauczyciel organizuje dzieciom zabawy nad wodą, np. zabawy z piłką, frisbee, budowle z piasku.</p>	Regulamin powinien mieć formę symboliczną, uzupełnioną tekstem.	Lupy, aparaty fotograficzne, lornetki, atlasy zwierząt i roślin wodnych, sztywne podkładki z kartkami papieru, ołówki, kredki, koce, kosze piknikowe, piłki, frisbee, pojemniki/torebki na znalezione okazy.
JĘZYK	11.2, 14.2, 14.3, 14.7	<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje symbole. Przyporządkowuje symbol do zjawiska atmosferycznego. Prezentuje pogodę za pomocą symboli. 	<p>Prognoza pogody – karta pracy</p> <p>Dzieci oglądają dwie odmienne prognozy pogody. Odczytują symbole i przypisują im zjawiska atmosferyczne. Następnie uzupełniają kartę pracy nr 1 – zadaniem dzieci jest określenie poprzez symbole (narysowanie ich obok obrazka), jaka pogoda panuje na zaprezentowanych obrazkach.</p>	Na tablicy interaktywnej można dodatkowo wyświetlić kartę pracy nr 2, która zawiera symbole związane z pogodą.	Karta pracy nr 1, ołówek, nagrania z prognozą pogody.
JĘZYK, MATEMATYKA	1.1, 3, 11.1, 11.2, 13.3, 14.7	<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje symbole. Wskazuje kolejność występujących w opowiadaniu zjawisk atmosferycznych. Używa liczebników porządkowych. 	<p>Zmiany pogody</p> <p>Dzieci odczytują symbole zawarte na karcie pracy nr 2 i przypisują im zjawiska atmosferyczne. Następnie wycinają je. Zadaniem dziecka jest ułożenie przed sobą symboli zjawisk atmosferycznych w takiej kolejności, w jakiej występują w opowieści snutej przez nauczyciela, np.: <i>Był piękny słoneczny dzień. Co jakiś czas na niebie pojawiały się chmury. Niektóre z nich zasłaniały słońce. Tadek z Basią i ich rodzicami pojechali na wycieczkę nad jezioro...</i> Dzieci podają kolejność odnotowanych zjawisk, używając liczebników porządkowych, a następnie własnymi słowami opowiadają, co się wydarzyło. Mogą też stworzyć własną historijkę.</p>		Karta pracy nr 2, nożyczki dla każdego dziecka.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
JĘZYK	11.1, 11.2, 14.7	<ul style="list-style-type: none"> • Obserwuje aktualne zjawiska pogodowe. • Oznacza stan pogody odpowiednim symbolem. 	<p>Przedszkolny kalendarz pogody</p> <p>Dzieci wykonują z nauczycielem ścienny kalendarz pogody, na którym każdego dnia zaznaczać będą zjawiska pogodowe. Kalendarz może mieć formę powiększonej kartki z kalendarza (prezentującej cały miesiąc). Wówczas dzieci przyklejają lub rysują w określonej kratce przeznaczonej na dany dzień symbole warunków atmosferycznych, jakie panują danego dnia.</p>	Forma kalendarza zależy od nauczyciela. Dobrze jest uwzględnić symbole odpowiadające panującej pogodzie.	Kalendarz, symbole pogodowe.
JĘZYK	5.3, 5.4	<ul style="list-style-type: none"> • Kontroluje kierunek wydmuchiwanego przez usta powietrza. • Dostosowuje siłę wydmuchiwanego powietrza do sytuacji. 	<p>Wietrzna zabawa</p> <p>Dzieci stoją przy stolikach, każde z nich ma swoją kulkę z waty. Zadanie polega na przesuwaniu kulek waty za pomocą oddechu w różny sposób w podanych konkurencjach. Propozycje aktywności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nauczyciel przedstawia fabułę, np.: <i>Jest piękna pogoda, świeci słońce, chmury poruszają się bardzo powoli. Nagle zrywa się silny wiatr i chmury bardzo szybko płyną po niebie...</i> – dzieci dostosowują do opisu siłę podmuchu; – wyścig chmur: która chmura dotrze pierwsza do mety? Dzieci ustawiają się przy jednym brzegu stołu. Wygrywa ta osoba, która po sygnale startowym jako pierwsza doprowadzi do linii mety swoją kulkę; – slalom: kulki – chmury muszą ominąć ustawienie na stole przeszkody. 	Na czas zabawy dobrze jest odsunąć od stolików krzeselka, tak aby dzieci mogły swobodnie poruszać się wokół nich.	Kulki z waty.
JĘZYK, FORMY PLASTYCZNE	9.2, 14.4	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w tworzeniu książki. • Opowiada bajkę o kropelce wody. 	<p>Bajka o kropelce wody</p> <p>Dzieci wraz z nauczycielem tworzą bajkę o podróżach kropelki wody – krążeniu wody w przyrodzie. Nauczyciel przydziela dzieciom prace, np. wycięcie/narysowanie chmur, kropel wody itp. Format, sposób wykonania, materiały, z których praca zostanie wykonana zależą od nauczyciela.</p>	Numerację stron można wykonać, przyklejając na kartki odpowiednią liczbę kropelek wody.	Kartki papieru, kredki, farby, kleje, nożyczki.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
JĘZYK	1.1, 14.6	<ul style="list-style-type: none"> Dzieli wyraz na sylaby. Dokonuje syntezy sylabowej. Kończy wyraz. 	<p>Zabawy z sylabami – analiza i synteza sylabowa Dzieci mają do dyspozycji kartoniki z różnymi obrazkami, rozłożone na podłodze. Proponowane aktywności:</p> <ul style="list-style-type: none"> nauczyciel mówi wyraz sylabami; dzieci odgadują wyraz i odszukują odpowiadający mu kartonik z obrazkiem; nauczyciel demonstruje kartonik i mówi pierwszą sylabę – dzieci uzupełniają wyraz; nauczyciel podaje pierwszą sylabę, a dzieci kończą wyraz; dzieci losują kartonik i wypowiadają nazwę, dzieląc ją na sylaby. 	Przykładowe słowa: rosa, para, sopeł, kropla, rzeka, piana, bałwan, śnieżynka itp.	Kartoniki z obrazkami.
JĘZYK, FORMY PLASTYCZNE	1.1, 1.2, 3, 9.2	<ul style="list-style-type: none"> Wykonuje plakat reklamowy według własnego pomysłu. Opisuje przedstawioną ofertę. 	<p>Biuro turystyczne Dzieci otwierają biuro turystyczne z ofertami wypożyczenia nad wodą – jeziorem, rzeką, morzem. Propozycje wykonania ofert turystycznych: rysunki, obrazki składające się z wyciętych elementów z gazet i czasopism, wydrukowane fotografie z krajobrazami wodnymi, obrazki przedstawiające różnego typu sytuacje nad wodą, np. gra w piłkę, budowanie zamków z piasku, pływanie itp. Każda stworzona w ten sposób ulotka musi być krótko opisana przez twórcę.</p>		Kartki papieru, kredki, farby, obrazki, fotografie, kleje, nożyczki, gazety i czasopisma.
JĘZYK	9.2, 5.4	<ul style="list-style-type: none"> Kontroluje siłę i kierunek wydychanego przez usta powietrza. 	<p>Regaty wodne Dzieci naśladują czynności wykonywane przez nauczyciela i składają łódki z papieru, a następnie wodują je w misce/basenie z wodą. Dzieci poruszają łódkami, dmuchając w ich kierunku.</p>		Kartki papieru, miska lub basen napełniony wodą.
JĘZYK	1.1, 1.2, 3, 14.6	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje pogodę. Określa liczbę słów w zdaniu. Układa liczbę kartoników odpowiadającą liczbie słów w zdaniu. 	<p>Warunki pogodowe – zabawa słuchowa Dzieci oglądają (np. na tablicy interaktywnej) kilka fotografii/obrazków prezentujących różne warunki pogodowe. Do każdego ze zdjęć po kolei nauczyciel układa zdanie składające się z kilku słów. Zadaniem dzieci jest policzenie słów w myślach, a następnie ułożenie przed sobą tylu białych kartoników, ile było słów.</p>	Zdania powinny mieć różny stopień trudności. Liczne fotografie można znaleźć w internecie. Do prezentacji fotografii na tablicy interaktywnej można skorzystać z dowolnego programu graficznego.	Fotografie/obrazki przedstawiające różne warunki pogodowe, zestawy białych, sztywnych, prostokątnych kartoników dla każdego dziecka.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
MATEMATYKA	13.1, 13.2, 13.3	<ul style="list-style-type: none"> Liczy obiekty. Wyznacza wynik dodawania i odejmowania. Ustala równoliczność dwóch zbiorów. Postępuje się liczebnikami porządkowymi. 	<p>Kropelkowe chmury</p> <p>Każde dziecko otrzymuje po pięć chmur wyciętych z papieru oraz zestaw papierowych kropel wody. Dzieci układają chmury przed sobą na dywanie, a na nich, według wskazań nauczyciela, krople wody, np.: <i>Na pierwszej chmurze połów trzy krople, a na trzeciej cztery. Na drugiej chmurze połów tyle samo kropel, ile na pierwszej. Ile kropel jest na drugiej chmurze?</i></p>		Zestaw chmur i kropel wyciętych z papieru dla każdego dziecka.
MATEMATYKA, BADANIE	4.1, 4.3, 14.3	<ul style="list-style-type: none"> Obserwuje. Ustala, czy wywołane zmiany są odwracalne. Przelewa wodę. 	<p>Przelewanie wody</p> <p>Dzieci przelewają wodę z kubków do butelek (przez lejki), a następnie z butelek do kubków. Czynność powtarzają wielokrotnie, starając się nie wylać wody.</p>	Nauczyciel nie musi niczego tłumaczyć ani wyjaśniać. Jest to zadanie ukazujące odwracalność wywołanych zmian.	Butelka, kubek, lejek dla każdego dziecka.
MATEMATYKA, WSPÓŁPRACA	1.1, 1.2, 13.1, 14.3	<ul style="list-style-type: none"> Dodaje liczbę oczek na kostkach. Skreśla właściwe pole. Przestrzega reguł gry. 	<p>Matematyczne kości</p> <p>Nauczyciel pokazuje dzieciom dwie kostki do gry z liczbą oczek od jeden do trzech. Prosi dzieci, aby powiedziały, czym te kostki różnią się od tych używanych do gier. Następnie dzieli dzieci na kilkuosobowe grupy i daje każdemu dziecku planszę, podkładkę – jeśli zabawa odbywa się na dywanie – oraz ołówek. Każda grupa otrzymuje po dwie kartonowe kostki do gry. Zadaniem dziecka jest rzucenie po kolei obiema kostkami, określenie liczby oczek i dodanie ich do siebie. Następnie skreślenie liczby oczek na karcie. Celem gry jest skreślenie wszystkich pól na karcie, np.: jeśli dziecko po zsumowaniu oczek wyrzuciło liczbę trzy, na karcie skreśla wiersz z narysowanymi trzema oczkami. W następnej kolejce, gdy rzuci kostkami i określi liczbę wyrzuconych oczek, sprawdza na planszy, czy taka liczba już wcześniej została przez niego skreślona. Jeśli tak, kolejka przechodzi do następnego gracza, jeśli nie, skreśla właściwe pole. Wygrywa dziecko, które pierwsze zakreśli wszystkie pola.</p>	Plansze należy przygotować wcześniej. Plansza to połowa kartki formatu A4 podzielona na pięć wierszy. W każdym wierszu narysowane są oczka – od dwóch do sześciu.	Plansze do gry, podkładki, ołówki, kostki do gry.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
MATEMATYKA	4.2, 10.1, 13.1, 14.3	<ul style="list-style-type: none"> Szuka właściwego garnka. Nazywa kolory kulek. Klasyfikuje kulki według koloru. Liczy kulki. Nawleka wskazaną liczbę kulek na patyk do szaszłyka lub sznurek. Przesypuje kulki do wybranego naczynia, posługując się różnymi przyrządami. 	<p>Skarby w garnku</p> <p>Dzieci poszukują w przedszkolu garnków, które zawierają w sobie niespodziankę. Garnki ukryte są w wyznaczonym obszarze. Po odnalezieniu garnków dzieci oglądają ich zawartość – hydrożelowe kulki. Następnie nauczyciel proponuje kilka wybranych aktywności do wykonania w grupach:</p> <ul style="list-style-type: none"> określanie kolorów hydrożelowych kulek; umieszczanie w kubkach wskazanej liczby kulek; przesypywanie/przekładanie kulek do innego naczynia dłonią, łyżką, łyżeczką, chochlą, szczypcami; zanurzanie dłoni w kulkach; przeciskanie kulek przez praskę do czosnku i obserwacja ich zachowania; nawlekanie kulek na patyki do szaszłyka/wykałaczki (o wskazanym kolorze, liczbie). 	<p>Hydrożelowe kulki należy odpowiednio wcześniej przygotować – potrzebują one kilku godzin, aby osiągnęły zamierzone rozmiary. Trzeba uczulić dzieci na to, że kulek hydrożelowych nie wolno zjadać.</p>	<p>Pięć garnków, kulki hydrożelowe w różnych kolorach, łyżki, chochle, szczypce, patyki do szaszłyków, wykałaczki, praska do czosnku, kubki.</p>
BADANIE, JĘZYK	10.1, 14.2	<ul style="list-style-type: none"> Wykonuje kolejne czynności według instrukcji nauczyciela. Opisuje zachodzące zmiany. 	<p>Kryształy</p> <p>Według instrukcji nauczyciela dzieci sporządzają w grupach roztwór nasycony soli kuchennej. W tym celu wlewają do słoików ciepłą wodę – do ok. $\frac{3}{4}$ wysokości naczynia, a następnie stopniowo dosypują łyżkami sól, ciągle mieszając. Robią to tak długo, aż sól przestanie się rozpuszczać. Nauczyciel zawiązuje kawałek kosmatej włóczki na każdym patyczku (lub ołówku). Dzieci umieszczają patyki na słoikach w taki sposób, aby jak największa część włóczki zwiisała zanurzona w roztworze. Następnie grupy oznaczają swoje słoiki w dowolny sposób i odkładają je w wyznaczone miejsce na czas krystalizacji. Nauczyciel może zaproponować dzieciom stworzenie indywidualnych próbek w domach.</p>	<p>Najlepiej, by włóczka miała długość kończącą się tuż nad dnem słoika. Każdy ruch słoika burzy strukturę krystalizującej się soli, dlatego należy uczulić dzieci, że przez długi czas nie będą mogły dotykać swoich próbek.</p>	<p>Sól kuchenna (dwa woreczki na grupę), słoiki, nić bawełniana, drewniane patyki lub ołówki, łyżki.</p>

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
KONSTRUKCJE, WSPÓŁPRACA	9.2, 10.1	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy konstrukcje z kostek lodu. • Rysuje wybrane elementy. • Współpracuje z innymi dziećmi. 	<p>Budowanie lodowej krainy</p> <p>Dzieci zostają podzielone na cztery grupy (lub więcej, według uznania nauczyciela). Każda grupa otrzymuje tace kuchenne i worki z kostkami lodu. Zadanie polega na jak najszybszym zbudowaniu lodowego igloo lub domku i zrobieniu mu zdjęcia (aby lód nie stopniał). Następnie grupy wspólnie wprowadzają zdjęcia swoich budowli do komputera i na tablicy interaktywnej dorysowują postacie zamieszkujące dany dom lub igloo.</p>	Lodową krainę można zbudować również z klocków, jeśli zorganizowanie lodu jest trudne.	Tace kuchenne, worki z kostkami lodu, aparat fotograficzny.
MUZYKA, WSPÓŁPRACA	8.2, 8.3	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zagadkę. • Wygrywa na instrumencie muzycznym właściwe dźwięki. • Kieruje się wskazówkami dzieci. 	<p>Zabawa ciepło – zimno. Poszukiwanie stroju na deszczową porę</p> <p>Jedno z dzieci opuszcza salę (pod nadzorem nauczyciela), a pozostałe dzieci chowają w sali wybrany przedmiot. Zadaniem poszukującego dziecka jest wysłuchanie i rozwiązanie zagadki – odgadnięcie przedmiotu, którego dziecko ma szukać, kierując się wskazówkami grupy. Aby pomóc w poszukiwaniu zguby, dzieci, grając na instrumentach muzycznych, dają sygnały. Propozycje sygnałów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ciche, delikatne i powolne granie na instrumencie – zimno; – głośne granie, w umiarkowanym tempie – ciepło; – głośne i bardzo szybkie granie na instrumencie – gorąco. <p>Przykładowe zagadki:</p> <p>Gumowe buty to sprytna sprawa, dla nich nie straszna w deszczu zabawa (kalosze).</p> <p>Jeden ruch i ciach! Masz przenośny dach (parasol).</p> <p>Kiedy deszczu mocny pada, to gumowy płaszcz zakładam (peleryna).</p> <p>To nie zwykła kurtka jest, ale kurtka na sam deszcz (kurtka/płaszcz przeciwdeszczowy).</p>	Instrumenty muzyczne można zastąpić wyklaskiwaniem lub wystukiwaniem (np. na stole, krześle) rytmu. Przed rozpoczęciem naprowadzania warto przećwiczyć je z dziećmi.	Instrumenty muzyczne, np. marakasy, grzechotki, bębny, tamburyna; przedmioty do ukrycia: kalosze, peleryna, kurtka przeciwdeszczowa, parasol.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
MUZYKA	8.2, 8.3	<ul style="list-style-type: none"> Gra według wskazówek nauczyciela. 	<p>Odgłosy padającego deszczu Dzieci poszukują w sali różnych przedmiotów i materiałów, za pomocą których można wywołać odgłos padającego deszczu. Gdy każdy znajdzie instrument dla siebie, dzieci zaczynają koncert. Nauczyciel jest dyrygentem, który posługuje się następującymi znakami: ręka opuszczona – drobny, cichy deszczyk; stopniowe podnoszenie ręki do góry – stopniowe przechodzenie w ulewę, czyli mocne i zdecydowane uderzenia; ręka wysoko – zawierucha deszczowa.</p>	Nauczyciel może ukryć w sali przydatne przedmioty, np. kawałki folii, ale najlepiej zdać się na dziecięcą pomysłowość.	
MUZYKA	8.2, 8.3	<ul style="list-style-type: none"> Odtwarza rytm zagrany przez nauczyciela. 	<p>Deszczowe rytmy Nauczyciel wystukuje na bębnie rytm – odgłos spadających kropelek – zmieniając natężenie uderzeń. Dzieci wystukują ten sam rytm, uderzając palcami o gazety.</p>	Bębenek można zastąpić innym instrumentem muzycznym.	Gazety, bębenek.
FORMY PLASTYCZNE	9.2, 14.2	<ul style="list-style-type: none"> Obrysowuje wzór. Wykleja wzór plasteliną. 	<p>Para wodna Każde dziecko otrzymuje kartę pracy z narysowanym garnkiem lub wanną (przerwana linia). Zadaniem dzieci jest obrysowanie wzoru i wyklejenie plasteliną pary wodnej.</p>		Karty pracy nr 3 i 4, plastelina, kredki.
FORMY PLASTYCZNE	9.2	<ul style="list-style-type: none"> Rozmazuje kleksa powietrzem wydychanym przez słomkę. Dorysowuje pozostałe elementy stworków. 	<p>Kleksowe stworki Dzieci otrzymują kartki i rozcieńczone farby. Zadanie polega na upuszczeniu kropelek na kartkę przy pomocy pędzla, a następnie rozdmuchaniu ich na różne strony za pomocą słomek. Po rozdmuchaniu dzieci dorysowują różne elementy, tak aby powstały ciekawe stworki.</p>	Dobrze jest, aby kartki były formatu A3.	Grubsze kartki papieru, rozcieńczone farby, pędzle, pipety, słomki, kredki.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
FORMY PLASTYCZNE, WSPÓŁPRACA, JĘZYK	9.2	<ul style="list-style-type: none"> Wykleja chmurę wybranymi materiałami. Współpracuje z pozostałymi dziećmi. Opisuje wykonaną kompozycję. 	<p>Podniebne obrazy</p> <p>Dzieci tworzą na błękitnych brystolach chmury, np. z: waty, chusteczek higienicznych, kulek filcowych różnego rozmiaru, sizalu, organzy, tkanin itp. Na każdym arkuszu papieru powinny znaleźć się innego typu chmury, np. deszczowe, śniegowe, o zachodzie słońca, w słoneczny dzień itd. Po skończeniu dzieci opisują swoje prace i wieszają je w sali.</p>	Dobrze jest poprzedzić tę aktywność oglądaniem różnego typu chmur – na żywo i na fotografiach.	Wata, chusteczki higieniczne, kulki filcowe, sizal, organza, tkaniny, kleje, pióra, taśmy dwustronne.
FORMY PLASTYCZNE, JĘZYK	3.1, 3.2, 3.3, 9.2	<ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia, do czego służy sieć rybacka. Wykonuje rybę techniką dowolną lub wskazaną przez nauczyciela. 	<p>Podwodne okazy</p> <p>Dzieci oglądają sieć rybacką, próbują odgadnąć jej zastosowanie, po czym tworzą różnymi technikami plastycznymi okazy zwierząt, które żyją w wodzie i mogłyby zostać złapane w sieć. Propozycje wykonania:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyklejanie szablonów – kształtów stworzeń wodnych, tworzenie ryb i ośmiornic z rolek po papierze toaletowym, wycinanie form z arkuszy piankowych, wycinanie po śladzie z arkuszy tekturowych. <p>Po skończonej pracy dzieci nazywają swoje stworzenia i umieszczają je w sieci rybackiej zawieszanej w sali.</p>	Sieć przez cały czas trwania projektu jest uzupełniana (np. poprzez przyczepianie na sznurkach muszli, kamieni, wodorostów wykonanych np. z gąbek, wyciorów itp.)	Sieć rybacka, papier kolorowy, rolki po papierze toaletowym, tkaniny, sznurki, arkusze piankowe, tektury, arkusze z filcu, kleje, nożyczki, plastelina, taśma klejąca itp.
FORMY PLASTYCZNE, MATEMATYKA	1.1, 13.4, 14.2	<ul style="list-style-type: none"> Składa kartki papieru, wykonując łódkę według instrukcji. Ozdabia wykonaną łódkę. 	<p>Łódki z papieru</p> <p>Każde dziecko otrzymuje kartkę formatu A4 i – kierując się instrukcjami nauczyciela – wykonuje łódkę z papieru. Dzieci mogą dowolnie ozdobić swoje łódki.</p>	Żaglówki mogą stanowić upominek dla gości odwiedzających biuro turystyczne w dniu kulminacji.	Kolorowe kartki papieru (prostokątne).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
RUCH, TEATR	5.4, 11.1, 11.2	<ul style="list-style-type: none"> Dostosowuje ubiór do warunków pogodowych. Poprzez ruch obrazuje wybrane czynności. 	<p>Podróż przez stacje pogodowe</p> <p>Nauczyciel zaprasza dzieci w podróż pociągiem – dzieci stoją jedno za drugim, trzymając się za ramiona. Co jakiś czas wykonują przesiadki – pociąg się zatrzymuje, dzieci zmieniają miejsca. Na każdej stacji panuje inna pogoda – nauczyciel określa ją. Dzieci poprzez ruch pokazują różnego rodzaju czynności związane z sytuacją pogodową, np. podczas deszczowej pogody nauczyciel mówi: <i>Na stacji pada deszcz, trzeba schować się pod dachem. Rozkładamy peleryny, wkładamy najpierw głowę, potem ręce, zawiązujemy w pasie i idziemy. Przeskakujemy przez kałuże, pędząc do domu.</i> Następnie spośród zgromadzonych w kącie przez nauczyciela przedmiotów/ ubrań dzieci wybierają te, które, ich zdaniem, przydadzą się deszczową porą. Pakują je do otwartej walizki i zamykają ją.</p>	<p>Proponowane warunki pogodowe: deszcz, śnieg, upał, wichura. Podczas zabawy może towarzyszyć dzieciom piosenka pt. <i>Zabawa w pociąg</i> Katarzyny Kulikowskiej.</p>	<p>Elementy ubioru: kurtka zimowa, płaszcz/kurtka przeciwdeszczowa, zimowe buty, kalosze, czapka, rękawiczki, szal, parasol, krem do opalania, strój kąpielowy, koło do pływania, sandały, krótkie spodenki, długie spodnie, spodnie ortalionowe/kombinezon, okulary przeciwsłoneczne, kapelusz, czapka z daszkiem, letnia sukienka, t-shirt, klapki itp.</p>
TEATR, RUCH	7.2, 11.1	<ul style="list-style-type: none"> Naśladuje czynność. Rozpoznaje i nazywa pokazywaną czynność. 	<p>Pantomima na pogodę</p> <p>Za pomocą ruchów ciała dzieci pokazują, co można robić, gdy na dworze jest wskazana przez nauczyciela pogoda (lub co dzieci same wtedy robią, a co robią ich rodzice). Pozostałe dzieci zgadują, a następnie również naśladują pokazywaną czynność.</p>	<p>Nauczyciel może podawać dzieciom hasła lub rysunki pokazujące warunki pogodowe, może też podpowiadać dzieciom pomysły.</p>	
RUCH, WSPÓŁPRACA	1.2, 5.4, 10.1	<ul style="list-style-type: none"> Stara się rozlać jak najmniej wody. Współpracuje z grupą. 	<p>Wodne zmagania</p> <p>Dzieci zostają podzielone na pięcioosobowe zespoły, które ustawiają się w rzędach przed linią startu. Zadaniem każdej drużyny jest jak najszybsze i najdokładniejsze wykonanie wybranej przez nauczyciela czynności. Przykładowe aktywności:</p> <ul style="list-style-type: none"> marsz z kubkiem wody do mety i z powrotem sztafeta z przekazywaniem jednego kubka (wszystkie dzieci powinny pokonać trasę, na końcu porównywany jest poziom wody w kubkach drużyny); 	<p>Zabawa powinna odbywać się na świeżym powietrzu. Linią mety może być ławka, piaskownica lub wyznaczony obszar. Pojemniki z wodą nie powinny być pełne – wystarczy ½ wysokości kubka i np. ½ wiaderka. Dobrze jest, gdy przed zmaganiem poziom wody zostanie zaznaczony markerem.</p>	<p>W zależności od wybranej formy: kubki plastikowe, wiaderka, woda.</p>

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
			<ul style="list-style-type: none"> – każde dziecko z drużyny otrzymuje kubek, ale tylko pierwsza osoba ma w nim wodę; zadaniem dzieci jest przelewanie wody z kubka do kubka, tak aby jej nie rozlewać (każde dziecko przelewa trzymaną przez siebie wodę dziecku stojącemu za nim, ostatnie dziecko przechodzi na początek grupy itd.); wygrywa drużyna, która pierwsza ukończy bieg lub nie uрони ani kropli; – slalom z wiaderkiem wiszącym na palcu wskazującym (z bardzo niewielką ilością wody) między ustawionymi kubkami i przekazanie wiaderka następnemu osobie; – każda drużyna ma po dwa wiaderka: pełne na linii mety i puste na linii startu – zadaniem drużyny jest jak najszybsze i jak najdokładniejsze przeniesienie wody z jednego wiaderka do drugiego za pomocą kubeczków (bez ruszania wiaderka). 		
RUCH, WSPÓŁPRACA	3.3, 5.4, 7.2	• Ilustruje za pomocą ruchu opowieść nauczyciela.	Na morzu – zabawa z folią malarską Stojąc w kole, dzieci trzymają brzegi folii malarskiej. Nauczyciel opowiada dowolną historię, a dzieci starają się dopasować do niej ruchy folii, np.: <i>Jest noc. Morze jest spokojne. Jednak w oddali widać zbliżającą się burzę... Pojawia się silny wiatr. Fale stają się coraz większe, uderzają o burty statków...</i> itd.	Na folię można wrzucić piłeczki pingpongowe imitujące statki, ryby itd.	Folia malarska, piłeczki pingpongowe.
RUCH	5.3, 5.4, 14.2	• Trafia piłką w kręgle.	Kręgle wodne Dzieci otrzymują po jednej butelce PET i używając lejków, wypełniają je do połowy wodą. Gotowe butelki ustawiają blisko siebie i próbują je strącić, rzucając w nie piłkami tenisowymi.	Można utworzyć kilka torów kręglarskich uzależnionych od wielkości butelek (duże, małe, średnie). Duże butelki można wypełnić niewielką ilością wody lub używać do nich większej piłki. Ze względu na ryzyko wylania wody tę zabawę należy przeprowadzić w przedszkolnym ogrodzie.	Butelki plastikowe różnej wielkości, lejki, woda, piłki tenisowe.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
RUCH, WSPÓŁPRACA	5.3, 5.4	<ul style="list-style-type: none"> • Wciela się w rolę. • Porusza się według wskazówek nauczyciela. 	<p>Rybak i rybka – zabawa z chustą animacyjną</p> <p>Dzieci stoją w kręgu, trzymając brzegi chusty. Dwie wybrane osoby przyjmują rolę rybaka i rybki. Rybak wchodzi na chustę i stara się złapać pływającą w wodzie rybkę (dziecko wędrujące pod chustą). Bawiący się lekko falują chustą, utrudniając w ten sposób rybakowi wykonanie zadania. Gdy rybak złapie rybkę, następuje zmiana par.</p>		Chusta animacyjna.
RUCH, WSPÓŁPRACA	5.3, 5.4	<ul style="list-style-type: none"> • Porusza chustą według wskazówek nauczyciela. • Współpracuje z rówieśnikami. 	<p>Sztorm – zabawa z chustą animacyjną</p> <p>Dzieci trzymają rozwiniętą chustę. Nauczyciel wrzuca na chustę lekkie piłki. Zadaniem dzieci jest wspólne wachlowanie chustą, tak aby piłki nie spadły na ziemię.</p>	Zabawę można przeprowadzić w pomieszczeniu lub na świeżym powietrzu.	Chusta animacyjna, lekkie piłki (np. z basenu z piłkami).

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK 1. Tekst piosenki *Zapłakana rzeczka* i wiersz *Srebrna niteczka*

***Zapłakana rzeczka* (słowa i muzyka: Barbara Kosowska)**

Rozbiegły się kropelki wody,
Rzeczka tak płakała.
Służyłam wszystkim dla ochłody,
Teraz uschłam cała.

Ref.:
Deszczyk nie pada,
Sucho wszędzie,
Oj, co to będzie, oj, co to będzie!

Nie płacz, ma rzeczko ukochana,
Widzę wszędzie chmury.
Kropelki wrócą pewnie z rana,
Deszczyk spadnie z góry.

Ref.:
Deszczyk nie pada,
Sucho wszędzie,
Oj, co to będzie, oj, co to będzie!

Pada już deszczyk z chmurki, pada,
Rzeczka znów się wiję.
I z kamykami sobie gada,
A rybka wodę pije.

***Srebrna niteczka* (autor: Barbara Kosowska)**

Kropelki deszczu jedna za drugą
Spływają po szybie cieniutką strugą.
Srebrna niteczka na oknie się mieni,
A słońko puszcza zajączki z promieni.
Pyszna zabawa, lecz krótko trwała,
Deszczowa struga już wyschła cała.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

ZAŁĄCZNIK 2. Opis kart pracy¹⁰

Karta pracy nr 1. Zadaniem dziecka jest narysowanie symboli warunków atmosferycznych odpowiadających pogodzie prezentowanej na obrazkach.

Karta pracy nr 2. Zadaniem dziecka jest wycięcie symboli, a następnie ułożenie ich w kolejności podanej przez nauczyciela.

Karta pracy nr 3. Zadaniem dziecka jest połączenie kropek, a następnie wyklejenie pary wodnej plasteliną. Jeśli dziecko zechce, może pokolorować lub wykleić garnek w dowolny sposób.

Karta pracy nr 4. Zadaniem dziecka jest połączenie kropek, a następnie wyklejenie pary wodnej plasteliną. Jeśli dziecko zechce, może pokolorować lub wykleić wannę w dowolny sposób.

ZAŁĄCZNIK 3. List do rodziców¹¹

Tablitowe Wieści

Drodzy Rodzice!

Rozpoczynamy kolejny projekt pt. *Woda (Woda wokół nas)*, dzięki któremu dowiemy się, że:

- lód to zamrożona woda i dlatego jest zimny, twardy, ale kruchy,
- woda po ogrzaniu zamienia się w parę i unosi się w powietrzu (paruje),
- para wodna po ochłodzeniu zamienia się w krople wody (skrapla się),
- chmury składają się z wielu małych, lekkich cząstek wody połączonych z drobinami kurzu i pyłu unoszącymi się w powietrzu,
- deszcz powstaje z połączenia małych cząstek wody tworzących chmury; cząsteczki po połączeniu w krople są tak ciężkie, że spadają na ziemię jako deszcz,
- śnieg tworzą płatki śniegu (gwiazdki śniegowe). Są one zbudowane z kryształków lodu, które, spadając z chmur, łączą się ze sobą.

Jak widzicie, dzięki animacjom poznamy, w jaki sposób powstają opady atmosferyczne. Dlatego też w czasie trwania projektu zajmiemy się szerzej zjawiskami pogodowymi. W tym celu obejrzymy prognozy pogody i zaczniemy prowadzić własny kalendarz pogody. Aby nasze obserwacje były pełniejsze i bardziej wiarygodne, zbudujemy deszczomierze i umieścimy je w różnych miejscach ogrodu. W rozpoznawaniu pogody z pewnością pomoże nam znajomość chmur. Dobrze wiedzieć, że jedne to nimbostratusy, a inne to cumulonimbusy. Wówczas będzie wiadomo, czy trzeba założyć kalosze i płaszcze przeciwdeszczowe. Wiecie przecież, że odpowiedni strój to podstawa, dlatego też porozmawiamy o tym, jak dopasować ubranie do pogody.

¹⁰ Karty pracy do pobrania ze strony <http://tablit.wa.amu.edu.pl>.

¹¹ Gotowe wzory listów do rodziców do pobrania ze strony <http://tablit.wa.amu.edu.pl>.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Mówiąc o otaczającej nas wodzie, nie zapomniemy o naturalnych zbiornikach wodnych – wybierzemy się nad pobliskie jezioro oraz rzekę, aby zaobserwować, jakie zwierzęta i rośliny tam występują. Stworzymy również w przedszkolu własne akwenty, które będziecie mogli podziwiać na zakończenie projektu.

Mając na uwadze, że zbliżają się wakacje, oraz to, że wielu z nas lubi pływać i bawić się w wodzie, dowiemy się, co robić, a czego nie, aby nie narażać siebie i innych na niebezpieczeństwo.

Jak widzicie, czekają nas rozmaite aktywności, podczas których z pewnością będziemy się dobrze bawić. Was również zachęcamy do spędzania czasu wolnego nad wodą i korzystania z uroków przyrody. Jeśli nie macie pomysłu na to, dokąd wybrać się z dziećmi – bez obaw! W dniu kulminacji będziecie mogli skorzystać z usług naszego biura turystycznego. Na pewno coś Wam podpowiemy!

Ponadto, podczas ostatniego dnia projektu nasz przedszkolny ogród zamieni się w miejscowość wypoczynkową nad jeziorem, gdzie odbędzie się piknik, na który już dziś serdecznie zapraszamy! Miłośnicy wędkarstwa będą mieli niebywałą okazję złowienia oryginalnych i niepowtarzalnych okazów ryb, których nie spotka się nigdzie indziej na świecie. Natomiast dla gości preferujących bardziej aktywny wypoczynek proponujemy grę w kręgle wodne lub regaty. U nas każdy znajdzie coś dla siebie!

Z pozdrowieniami

.....

(podpis nauczyciela)

ZAŁĄCZNIK 4. Moduł języka angielskiego

Projekt: WODA (WODA WOKÓŁ NAS)

Grupa wiekowa: 4-latki

Moduł językowy: słowniki

Cele ogólne:

- Rozwijanie zasobu słownictwa polskiego i angielskiego związanego z tematem *Woda (Woda wokół nas)*.
- Doskonalenie umiejętności rozpoznawania różnic pomiędzy zjawiskami atmosferycznymi.
- Opanowanie nazw opadów atmosferycznych.
- Rozwijanie umiejętności artykułowania spółgłosek i samogłosek angielskich.

Bank słów to zestaw kart-kafelków, których wygląd i układ podobny jest do znanej dzieciom i nauczycielom gry *Memory*, jednak w tym przypadku karty pozostają odkryte. Wybór słownika odbywa się na poziomie platformy, po naciśnięciu flagi polskiej lub brytyjskiej (wersja polska lub angielska). Grafiki w obu wersjach banku słów są identyczne dla danego projektu i danej grupy wiekowej, natomiast nagrania słówek różnią się i zostały przygotowane odpowiednio w języku polskim lub angielskim. W ikonach wykorzystano głównie grafikę pochodzącą z animacji. Obrazy przedstawiają zazwyczaj elementy pojawiające się zarówno w scenkach, jak i filmach A i B. Po kliknięciu na daną kartę słychać słowo wypowiedziane przez lektorkę po angielsku (wersja angielska) lub po polsku (wersja polska).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

CEL OPERACYJNY DZIECKO:	DZIAŁANIA DZIECKA	SŁOWO POLSKIE – WERSJA POLSKA	SŁOWO ANGIELSKIE – WERSJA ANGIELSKA
<ul style="list-style-type: none"> • Dokonuje wyboru wersji językowej, naciskając na odpowiednią ikonę z flagą. • Wybiera ikonę w zestawie dziewięciu grafik. • Wysłuchuje nazw poszczególnych elementów. • Powtarza odpowiednio nazwy polskie lub angielskie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wybiera wersję językową z poziomu platformy, naciskając odpowiednią ikonę z flagą. • Po pojawieniu się zestawu dziewięciu ikon dokonuje wyboru elementu przez naciśnięcie ikony, słyszy jego nazwę, po czym powtarza usłyszane słowo. • Wersja angielska wymaga kilkukrotnego wysłuchania i powtarzania słowa. • Jeśli zrozumienie znaczenia ikony jest zbyt trudne, może cofnąć się do poziomu platformy i wybrać polską wersję językową. 	woda	water
		lód	ice
		śnieg	snow
		deszcz	rain
		chmura	cloud
		kostka lodu	ice cube
		płatek śniegu	snowflake
		para wodna	steam
		kropla deszczu	raindrop
<p>WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dzieci powinny mieć możliwość przysłuchiwania się nagraniom słów, zanim zaczną je powtarzać. 2. Dobrze jest zachęcić dzieci, aby angielskie słowa powtarzały grupowo oraz indywidualnie. 3. W przypadku, gdy zrozumienie znaczenia słowa angielskiego jest zbyt trudne dla dziecka, można przejść do polskiej wersji słownika. Szczególnie w pierwszych fazach projektu nauczyciel powinien pomóc dzieciom przejść do poziomu platformy i otworzyć bank polskich słów. 4. W celu dodatkowego sprawdzenia znaczenia słowa lub jego wymowy można skorzystać z dobrych słowników internetowych wszystkich głównych wydawców. Działanie to jest zalecane szczególnie wtedy, gdy nauczyciel nie zna języka angielskiego. 5. Grafiki zamieszczone w słownikach pochodzą głównie z animacji. Osadzenie ich nazw w kontekście przyrodniczym prowadzi do bardziej efektywnego zapamiętywania znaczeń. Dobrze jest, jeśli dzieci korzystają z banku słów w końcu pierwszego tygodnia projektu oraz w drugim, trzecim, a także czwartym tygodniu. Częstotliwość powtórzeń sprzyja przyswajaniu języka obcego. 			

Moduł języka angielskiego: gra

Cele ogólne:

- Rozwijanie zasobu słownictwa związanego z tematem *Woda (Woda wokół nas)*.
- Poznanie nazw elementów otoczenia i wyposażenia wnętrz.
- Opanowanie umiejętności rozumienia ze słuchu.
- Rozwijanie umiejętności artykułowania głosek angielskich.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Format gry

Hopscotch (pol.: gra w klasy)

Opis grafiki

Za wzór dla tego formatu gry językowej posłużyła popularna wśród dzieci gra znana z zabaw na świeżym powietrzu lub w sali gimnastycznej, czyli gra w klasy. Tłem gry jest plac zabaw przed domem. Na kratkach/kafelkach znajdują się obrazki z animacji. Nad pierwszą kratką z napisem START pojawia się Tadek. Aby rozpocząć grę, należy nacisnąć przycisk znajdujący się poniżej schematu gry – strzałkę, a dzieci słyszą wtedy pierwsze słowo. Ich zadaniem jest naciśnięcie ikony reprezentującej usłyszany wyraz. Każde kolejne naciśnięcie strzałki uruchamia nagranie audio opisujące ikony z następnych poziomów schematu. Wybrany element uwypukla się, jeżeli jest poprawny. Słychać wtedy słowo *correct!* (pol.: dobrze, prawidłowo). W przypadku, gdy element został błędnie wybrany, słychać *try again!* (pol.: spróbuj ponownie). Próba kliknięcia na obrazki z poziomów wyżej nie skutkuje żadną reakcją, tj. nie ma komentarza czy podświetlenia. Jeśli dziecko wybrało prawidłową ikonę, pozostałe kratki w rzędzie stają się klikalne i po ich naciśnięciu słychać nazwę poszczególnych elementów. Dzieci mają możliwość ponownego przejścia gry z innym doбором wyrazów po naciśnięciu na ikonę w prawym dolnym rogu ekranu. Kolejna ścieżka zawiera słowa ułożone w innej kolejności.

CEL OPERACYJNY DZIECKO:	ZADANIA DO WYKONANIA	SŁOWA ANGIELSKIE WYKORZYSTANE W GRZE	TŁUMACZENIE NA JĘZYK POLSKI
<ul style="list-style-type: none"> Wybiera ikonę rozpoczynającą grę. Słucha i powtarza nazwę opisywanego elementu. Naciska ikonę z grafiką, której nazwę podano. Powtarza kolejne nagrane słowa i wybiera odpowiednie ikony. 	<ul style="list-style-type: none"> Naciśnięcie strzałki znajdującej się poniżej ikony START. Powtórzenie usłyszanego słowa. Wybranie ikony przedstawiającej element, którego nazwę podano. Naciśnięcie ikony z prawidłowym elementem. Wysłuchanie i powtórzenie kolejnego słowa po naciśnięciu strzałki. Wybór odpowiedniej ikony z następnego poziomu. Przejście do ostatniego rzędu w schemacie zgodnie z podanymi słowami. 	table	stół
		chair	krzesło
		cupboard	szafka kuchenna
		fridge	lodówka
		lamp	lampa
		sink	zlewozmywak
		curtain	zasłona
		window	okno
		pot	garnek
		oven	piekarnik
		tap	kran

WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA

1. Należy zapewnić dzieciom możliwość eksperymentowania z grą, aby mogły one dobrze poznać jej działanie i zasady.
2. Zaleca się umożliwienie dzieciom korzystania z tablicy interaktywnej oraz samodzielne wybieranie odpowiednich ikon na podstawie usłyszanego nagrania.
3. Nauczyciel może zademonstrować dzieciom działanie gry oraz pomóc im dokonywać przejścia na kolejne poziomy schematu, jeśli początkowo jest to dla nich zbyt trudne.
4. Dzieci powinny być zachęcane do zabawy grą w domu.
5. W przypadku problemów z wymową lub znaczeniem słówek angielskich można dodatkowo wykorzystać jeden z dobrych słowników internetowych, aby ułatwić dzieciom zapamiętywanie tych znaczeń. Jest to krok zalecany przede wszystkim w sytuacji, gdy nauczyciel nie zna języka angielskiego.

ZAŁĄCZNIK 5. Scenariusz przedstawienia *Droga kropli wody* (autor: Barbara Kosowska)

1. Rekwizyty

- krople wody (wykonane z papieru)
- chmurki (wykonane z papieru)
- słońce (wykonane z papieru)
- krepa imitująca rzekę
- tkanina imitująca morze

2. Przydział ról

Każde dziecko grupy przedszkolnej powinno zostać zaangażowane w przedstawienie. Nauczyciel przydziela role: krople wody, chmurki, słońce.

3. Scenariusz

Dzieci grające chmurki wychodzą na scenę (w małych odstępach czasu). Każda kolejna chmurka powinna być ciemniejszego koloru. Pojawiają się dzieci grające kropelki wody, imitując odgłos padającego deszczu (*kap, kap, kap*). Dzieci mogą wykonywać odpowiednie ruchy rękoma, obrazując padanie deszczu. Mogą również zrobić koło wokół chmurki i przez chwilę krążyć. Po chwili w inscenizacji pojawia się słońce (najpierw kuca z boku sceny). Powoli się podnosi i wchodzi pomiędzy kropelki oraz chmurki. Kropelki wody stają na palcach, podnoszą ręce w górę, udając parowanie i stopniowo oddalają się ze sceny (tutaj dziecko grające słońce może wykonać radosny taniec). Parowanie wody spowodowało pojawienie się chmurki (chmurki mogą być różnej wielkości), na scenę ponownie wkraczają kropelki wody, które po chwili wpadają do płynącej rzeki. Po pewnym czasie kropelki wbiegają do morza i tak kończy się przedstawienie obrazujące drogę kropli wody.

4. Uwagi

Przedstawieniu towarzyszy wybrany przez nauczyciela utwór muzyczny. Całość może być opatrzona komentarzem – opowiadaniem wybranego dziecka lub samego nauczyciela – wtedy łatwiej będzie dzieciom pokazywać następujące po sobie rzeczy. Dodatkowo można przygotować brązową tkaninę imitującą glebę. Spadające krople wody spowodują na niej zakwitanie kwiatków (z krepy lub papieru) – rozrzuconych przez dzieci. Dodatkową rolą może być wiatr – dziecko, które z boku sceny mocno dmucha i macha chustkami, co powoduje poruszanie się chmur i zasłanianie słońca.